

ကျား မ ရေးရာ တန်းတူ ညီမျှမှု နှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တိုင်းရင်းသားတို့၏ အသံများ

MYANMAR
INSTITUTE
FOR INTEGRATED
DEVELOPMENT

IDRC | CRDI

International Development Research Centre
Centre de recherches pour le développement international

Canada

ကျား မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု
နှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှ
တိုင်းရင်းသားတို့၏ အသံများ

မြန်မာနိုင်ငံ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး သုတေသန အဖွဲ့အစည်း

နှင့်

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးမှု သုတေသန စင်တာ (ကနေဒါ)

၂၀၂၀

ရှင်းလင်းချက်

ဤခါတ်ပုံအက်ဆေးတွင် ဖော်ပြထားသော အမြင်များသည် MIID နှင့် MIID ၏ မိတ်ဖက် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အမြင်များသာဖြစ်ပြီး IDRC သို့မဟုတ် GAC တို့ကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မဟုတ်ပါ။

မာတိကာ

ကျေးဇူးတင်လွှာ	၁၀
စီမံကိန်း အကျဉ်းချုပ်	၁၂
ရှမ်းပြည်နယ်မြေပုံ	၁၃
၁။ သဘာဝ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုအတွက်	၁၅
အမျိုးသမီး လှုံ့ဆော်သူများ	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁ - မြေယာအခွင့်အရေးများ အတွက် လှုံ့ဆော်သော အမျိုးသမီး	၁၆
၂။ ကျား မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုကို ဦးစားပေးသည့် အမျိုးသားများ	၂၁
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၂ - ပညာရေး နှင့် ကျား မ တန်းတူညီမျှရေးကို ဦးစားပေးသော ဘာသာရေး	၂၂
ခေါင်းဆောင်	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၃ - ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးငယ်များ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို	၂၆
တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၄ - မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုနှင့်လူကုန်ကူးခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ	၃၀
နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာများမြှင့်တင်ခြင်း	
၃။ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားမြစ်ထားသည့်	၃၄
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၅ - ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားမြစ်သည့်	၃၆
ယဉ်ကျေးမှု စံနှုန်းများ	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၆ - အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်သော်လည်း	၄၀
တဖြည်းဖြည်းချင်းသာ ပြောင်းလဲနေသည်	
၄. အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်မှုအပေါ် အမြင်ရှုထောင့်များ	၄၄
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၇ - အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောတရားအမြင်ရှုထောင့်သည်	၄၆
ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားများကို အကျိုးသက်ရောက်သည်	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၈ - အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းကို	၅၀
အမျိုးသမီးများ ကပင် စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်	
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၉ - အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု မြှင့်တက်လာသော်လည်း သူတို့သည် အဓိက	၅၄
ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ မဟုတ်ကြသေးပါ	

မာတိကာ

၅။ ကွဲပြားခြားနားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများ ၅၈
အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၀ - ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ ၆၀
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၁ - ကွဲပြားခြားနားသော အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများအား ၆၄
ခေါင်းဆောင် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၂ - ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်လမ်းပြပုံ ၆၈

၆။ သုတေသီများ အဖြစ် အမျိုးသမီးများက ဦးဆောင်တာဝန်ယူခြင်း ၇၃
ရပ်ရွာ လူထု ဦးဆောင်သူများ၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းချုပ် ၇၄
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၃ - ပညာအရည်အချင်းနှင့် မသက်ဆိုင်ပဲ အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံရေး ၇၆
ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ရမည်
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၄ - ပညာရေး နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ရောက်သော ၈၀
အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထားများ
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၅ - ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသမီးများ၏ ၈၄
ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ခြင်း
ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၆ - ခေါင်းဆောင်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားများ နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ၈၈
သဘောထား ပြောင်းလဲခြင်း

ကျေးဇူးတင်လွှာ

MIIDအနေဖြင့် မိတ်ဖက်အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုသာမက မြန်မာပြည်ဒီမိုကရေစီအတွက် အသိပညာ (K4DM) တို့မှ ကျား၊မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုကို စိတ်တူကိုယ်တူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည့် အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူထု ပူးပေါင်းပါဝင်သော သုတေသနသည် အလေးအနက်ထားရှိ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စူးစမ်းစိစစ် သတ်မှတ်ခြင်း နှင့် ကတိကဝတ်ပြုခြင်းတို့ လိုအပ်သောကြောင့် သုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်တိုင်းတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့ကြသော ရပ်ရွာလူထု ဦးဆောင်သူများကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ကျိုင်းတုံမြို့ရှိ အာခါ၊ လားဟူ၊ ရှမ်း နှင့် ပလောင် အသိုင်းအဝိုင်းများမှ ကိုယ်စားပြုပါဝင်ခဲ့ကြသော စေတနာ့ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မပါရှိဘဲ ကျိုင်းတုံမြို့၌ ဤသုတေသနကို ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဤသုတေသန ကြိုးပမ်းမှု၌ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏ ကြိုးစား အားထုတ်မှုကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့မှ အသိအမှတ်ပြု ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ MIID အနေဖြင့် အဓိက ပံ့ပိုးပေးပါသော the International Development Research Center (IDRC) နှင့် Global Affairs Canada (GAC) တို့ကိုလည်း အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

MIID အနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ မိတ်ဖက် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ခေါင်းဆောင်များ နှင့် သင်တန်းသားများကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ရွှေအင်းလေး (ညောင်ရွှေ)

ရွှေဓန (ပင်းတယ)

ပါရမီ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကွန်ယက် (PDN) (တောင်ကြီး)

မော်ကွမ် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့အစည်း (ကျိုင်းတုံ)

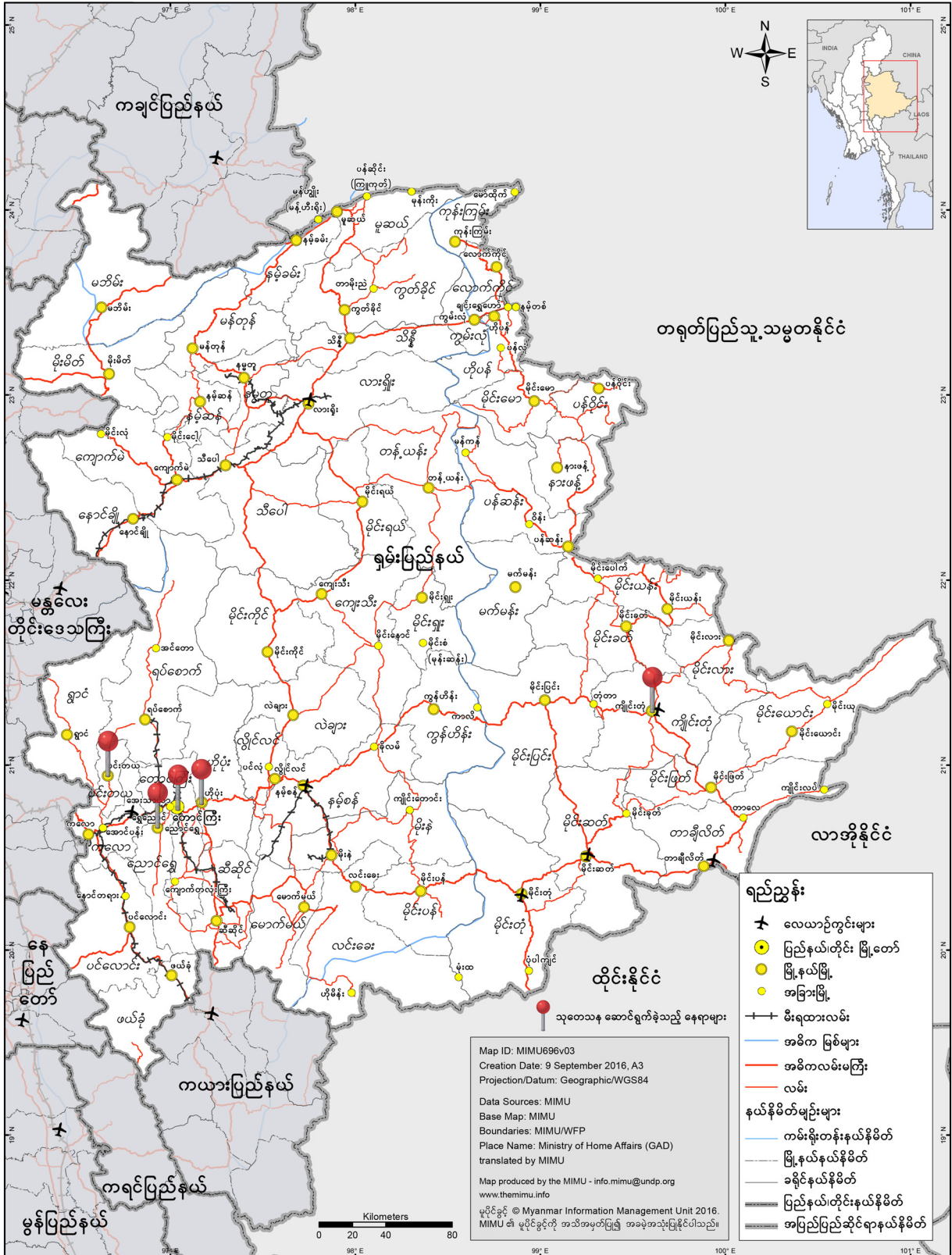
**ဤ ကျား မ အထူးပြု သုတေသန အတွက် ထောက်ပံ့ကူညီပေးသော
the International Development Research Center (IDRC) နှင့်
Global Affairs Canada ကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။**

စီမံကိန်း အကျဉ်းချုပ်

“ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း နှင့် တောင်ပိုင်းရှိ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု အမျိုးသမီးများအတွက် နိုင်ငံရေး နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအတွက် လမ်းကြောင်း”

ဤသုတေသနသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး နှင့် လူမှုရေး စသည့် ကဏ္ဍ (၃) ခုတွင် အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအတွက် သက်ရောက်မှုဖြစ်စေသည့် အချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသမီးများ၏ နိုင်ငံရေး နှင့် စီးပွားရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ရန် နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်ပတ်သက်နေသူများကို အကြံပြုချက်များ ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ဤသုတေသနကို ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းတွင် ကျိုင်းတုံ မြို့နယ် နှင့် တောင်ပိုင်းတွင် ပင်းတယ၊ ညောင်ရွှေ နှင့် တောင်ကြီးမြို့နယ်များတွင် ဒေသခံ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အာခါ၊ လားဟူ၊ ပလောင်၊ ရှမ်း၊ ဓနု၊ ပအိုဝ်း နှင့် အင်းသား တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စု (၇) စုတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ လူထုပူးပေါင်းပါဝင်သော နည်းလမ်းကို အသုံးပြုထားပြီး အရည်အတွက် နှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သုတေသန နည်းလမ်းနှစ်မျိုးစလုံးကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝ အတွေ့အကြုံများ နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များ စုဆောင်းနိုင်ရန်အတွက် အရည်အတွက်ဆိုင်ရာ အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်း၊ ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ (၃) ကြိမ် နှင့် အဓိက သတင်းပေးသူများ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သုတေသန၏ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ အပေါ် အခြေခံ၍ ကျား၊မ တန်းတူ ညီမျှမှုကို မြှင့်တင်ရန် MIID ၏ မိတ်ဖက် ဒေသခံ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ အကြံပြုချက်များ ပြုလုပ်ပါမည်။ ဤဓါတ်ပုံအက်ဆေးသည် မျိုးစုံသော ပါဝင်ပတ်သက်သူများဖြစ်သော ရပ်ရွာလူထုခေါင်းဆောင်များ၊ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစိုးရအရာရှိများ အစရှိသော အဓိက သတင်းပေးသူ (၁၆) ဦး နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားခြင်းများမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ်များပြမြေပုံ

သဘာဝ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုအတွက် အမျိုးသမီး လှုံ့ဆော်သူများ

လွယ်မေ့ သဘာဝသစ်တော၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ကျိုင်းတုံမြို့နယ် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သဘာဝ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခွင့် မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ခြုံငုံပြောရမည်ဆိုလျှင် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီတွင် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်များ မရှိခြင်းနှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်နှုန်း နည်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများမှ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကော်မတီများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ကျိုင်းတုံမြို့တွင် လွယ်မေ့ အမျိုးသား သစ်တော နှင့် ကပ်လျက် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော ရှိပြီး သစ်တော ဦးစီးဌာန လက်အောက်တွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်သော အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော အသုံးပြုသူ အုပ်စု ရှိသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းရှိ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန နှင့် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ အရာရှိအများစုသည် အမျိုးသားများ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဖြစ်ရပ်တွင် သဘာဝ သယံဇာတဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးတွင် အမျိုးသမီးများ မည်ကဲ့သို့ တက်ကြွစွာ ပါဝင်နိုင်သည်ကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးခြင်းစီ နှင့် ရပ်ရွာလူထုအဆင့်တွင် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများအတွက် လှုံ့ဆော်ထောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁

မြေယာအခွင့်အရေးများ အတွက် လှုံ့ဆော်သော အမျိုးသမီး

“ဝန်ကြီးလာတော့ ရွာသားတွေက လယ်စိုက်တာရပ်ပြီး သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုကြတာပေါ့။ ကြိုပြီးတော့မှ တစ်ခါတည်း ကျွန်မ ပြောတော့တာပဲ “ဝန်ကြီးရှင် စာရွက်ပေါ်မှာ လယ်မထွန်ပါနဲ့” ဆိုပြီး ပြောတော့ ရွာသားတွေက အောက်က လက်ခုပ်တွေတီးပြီး အားပေးကြတာဆိုတာ ဝန်ကြီးလည်း နည်းနည်းတော့ လန့်သွားတာပေါ့”

ပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော၊ ဝမ်တောင်းကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁ - မြေယာအခွင့်အရေးများ အတွက် လှုံ့ဆော်သော အမျိုးသမီး

ဒေါ်နန်းလိတ်သည် ရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်အဖြစ် ကျေးရွာ လူထုအတွင်း တက်ကြွသော ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူမသည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကော်မတီ ဆယ်ဦးအနက်မှ တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီး အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ ကျိုင်းတုံမြို့နယ် အတွင်းရှိ လွယ်မွေ အမျိုးသားသစ်တောအစပ်ရှိ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောအတွက် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောသုံးစွဲသူများအဖွဲ့၏ ခန့်အပ်ခံထားရသော ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သည်။ သူမသည် သစ်တော ဦးစီးဌာနမှ (ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းအတွက်) ခန့်အပ် ခံထားရသော ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ နှင့် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော သုံးစွဲသူများအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး အနေဖြင့် ဒေါ်နန်းလိတ်သည် ပြည်သူ့မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် နှင့် ရှမ်းလူမှု အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ သဘာဝသယံဇာတများအား ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် အိမ်ထောင်စု တစ်စုချင်း နှင့် ကျေးရွာလူထု အဆင့်တွင် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ပေးသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ဒေါ်နန်းလိတ်သည် မြေယာရုံးသို့ သွားခြင်း၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးသို့သွားခြင်း၊ သစ်တောဌာနများသို့ သွားရောက်ရသကဲ့သို့ ရပ်ရွာ လူထုအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေသော အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်လည်း လက်တွဲလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဒေါ်နန်းလိတ်သည် သူမ၏ ရှမ်းကျေးရွာအတွင်းမှ အခြားသော ရှမ်းအမျိုးသမီးများကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ မြန်မာစကားကို ကျွမ်းကျင်စွာ ပြောဆိုနိုင်သောကြောင့် အစိုးရရုံးများ နှင့် ဆက်သွယ်ရန် နှင့် ကျေးရွာရှိ စာရင်းအင်းများကို တာဝန်ယူထိန်းသိမ်းရသည်။ သူမက “ဒီက ရပ်ရွာလူထုထဲမှာတော့ အမျိုးသမီး တွေကို ခွဲခြားဆက်ဆံတာ မရှိပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် အမျိုးသမီးတွေ ကိုယ်တိုင်က ဗမာစကားကို မပြောတတ်တဲ့အပြင် ရပ်ရွာအရေးကိစ္စတွေကိုလည်း စိတ်မဝင်စားကြဘူး” ဟု မှတ်ချက်ပြု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်နန်းလိတ်သည် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူသာမက အာခါ လူထု နှင့် ရှမ်းလူထုအကြားလည်း မြေအောက်ရေ (ရေထွက်) သုံးစွဲမှု စီမံခန့်ခွဲရေး နှင့် ရေသွင်း၊ ရေသွယ်မှုများ အတွက်လည်း ကြားမှ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးသူဖြစ်သောကြောင့် ရပ်ရွာလူထု အတွင်းရှိ အမျိုးသားများရော အမျိုးသမီးများကပါ လေးစားကြသည်။ နှစ်ဘက် ရပ်ရွာလူထုများ ရေသေသေချာချာ ရရှိရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထု၏ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်သူတစ်ယောက်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် လွယ်မွေ အမျိုးသား သစ်တော နှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်း ထိစပ်နေသော ဧက (၄၀၀) အကျယ်အဝန်းရှိ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တော အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရရှိရေးတွင် သူမ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ရှမ်း နှင့် အာခါ နှစ်ဘက်သော ရပ်ရွာလူထုသည် ဤအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောကို လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်သည်။ သူမသည် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောအတွင်း သစ်ခိုးခုတ်မှုများ မရှိစေရန်၊ သစ်တော အတွင်းရှိ လူများ၏ လှုပ်ရှားမှုများကို စောင့်ကြည့်ခြင်း နှင့် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တော အသုံးပြုသူများအဖွဲ့၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကို လိုက်နာရန် ပြုလုပ်သည့်အပြင် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တော နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု၏ တန်ဖိုးများကို ပညာပေးခြင်းများလည်း ပြုလုပ်သည်။ သူမသည် အိမ်ထောင်စုအများအပြား မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပုံစံ (၇) ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်မှုရရှိစေရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးပါ မြေယာပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ရှိကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများတွင် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ မရှိပါက မြေယာကို အမွေ ဆက်ဆံပိုင်ခွင့် မရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အထင်ရှားဆုံးတစ်ခုအနေဖြင့် လယ်သမားများ၏ လယ်ယာမြေ အသုံးချခွင့် နှင့် ပတ်သက်ပြီး သူမ လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်နယ် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးသည် မဟာဓါတ်အားလှိုင်း ချဲ့ထွင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း မပြုမီ ၎င်းတို့ ကျေးရွာသို့ လာရောက်ခဲ့သည်။ “ဝန်ကြီးလာတော့ ရွာသားတွေက လယ်စိုက်တာရပ်ပြီး သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုကြတာပေါ့။ ကြိုပြီးတော့မှ တစ်ခါတည်း ကျွန်မ ပြောတော့တာပဲ ဝန်ကြီးရှင် စာရွက်ပေါ်မှာ လယ်ထွန်ပါနဲ့ ဆိုပြီး ပြောတော့ ရွာသားတွေက အောက်က လက်ခုပ်တွေတီးပြီး အားပေးကြတာဆိုတာ ဝန်ကြီးလည်း နည်းနည်းတော့လန့်သွားတာပေါ့” ဟု သူမက ပြန်လည် ပြောပြခဲ့သည်။

ဒေါ်နန်းလိတ်သည် သူမ၏ ရပ်ရွာလူထုအတွက် လှုံ့ဆော်ခြင်းများ ဆက်လက်ပြုလုပ်နေသလို ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း တစ်လျှောက်တွင်လည်း အခြားသော မြေယာအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်သူများနှင့်အတူ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ဝမ်ပုံကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ကျား မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုကို ဦးစားပေးသည့် အမျိုးသားများ

တင်ထပ်ကျေးရွာသို့သွားသောလမ်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ကျားမရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုကို ဦးစားပေးသော အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အကြား ဆက်နွယ်မှုကို တွေ့မြင်သောကြောင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို အားပေးတိုက်တွန်းသည်။ အထူးသဖြင့် အချို့သော အခွင့်အာဏာရှိသည့် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ ဗဟုသုတ ချဲ့ထွင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့် သင်တန်းများကို တက်ရောက်ရန် နှင့် ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍကို ရယူရန် အားပေးတိုက်တွန်းသည်။ အာခါ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း၏ အခြေအနေတွင် ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသမီးများ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို သိရှိရန် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ လျော့ကျစေရန်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့နည်းတူစွာ လားဟူ ရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင်လည်း အချို့သော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုကို ဖြေရှင်းရန် နှင့် လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရန် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၂

ပညာရေး နှင့် ကျား မ တန်းတူညီမျှရေးကို ဦးစားပေးသော ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်

“တစ်နေ့ကျရင် ဘုန်းဘုန်းတို့ လည်းသေကြမှာပဲ အဲဒါကြောင့် ကိုယ်သေသွားခဲ့သော် နောက်ကျန်ခဲ့တဲ့ မျိုးဆက်သစ်တွေက ဒီအသိုင်းအဝိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ဘုန်းဘုန်း မျှော်လင့်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်တဲ့ အနေနဲ့ ဘုန်းဘုန်း လူငယ်တွေကို လေ့ကျင့်ပေးနေတာ အထူးသဖြင့်တော့ အမျိုးသမီးငယ်လေး တွေကိုပေါ့”

တင်ထပ်ရွာသို့ လမ်းလျှောက်နေကြသော တိုင်းရင်းသားများ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၂ - ပညာရေး နှင့် ကျား မ တန်းတူညီမျှရေးကို ဦးစားပေးသော ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်

ဦးကုဇ္ဈိဘာသသည် ဝေးလံသောနေရာရှိ အာခါရွာကလေးတစ်ရွာ ဘုန်းတော်ကြီး ပညာသင်ကျောင်း အား တည်ထောင်သူဖြစ်သည်။ (မူကြိုမှ လေးတန်းအထိရှိသည်။) ကျောင်းကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ယခုအခါကျောင်းသူကျောင်းသားများ နှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများကို အကြံဉာဏ်ပေး စီမံလျက်ရှိသည်။ ဘုန်းဘုန်းသည် ကျောင်း၏ အဓိက နာယကဖြစ်ပြီး ဆရာ၊ ဆရာမ ၅ ဦး နှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသား ၉၄ ဦးကို ထောက်ပံ့ကူညီလျှက်ရှိသည်။ ဘုန်းဘုန်းသည် ကျောင်းတွင် ဆရာ၊ ဆရာမများအဖြစ် နှစ်အတန်ကြာ လုပ်ဆောင်ပြီးသူများကို အဆင်မြင့်ပညာများ ဆက်လက် သင်ကြားရန် အားပေးတိုက်တွန်းသည်။ အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးငယ်များကို ပညာဆက်လက် သင်ကြားရန် အားပေးတိုက်တွန်းသည်။

ဘုန်းဘုန်းသည် သီးခြားတည်ရှိနေသော ဤရွာကလေးမှ ကလေးများ အရည်အသွေး ပြည့်ဝသော ပညာရေးကို ရရှိရန် ကျောင်းကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွာရှိ မိဘများ အားလုံးသည် သူတို့၏ ကလေးများကို ကျိုင်းတုံမြို့သို့ ပို့၍ ပညာမသင်ပေးနိုင် သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးအဖြစ်ရော ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့်ပါ ပညာရေးသည် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် သော့ချက် ဖြစ်သည် ဟု ဘုန်းဘုန်းယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် လူငယ်များ တက်ကြွစွာ ပါဝင်သည်ကိုလည်း အားပေးသည်။ ဘုန်းဘုန်းသည် အမျိုးသမီးများ ရပ်ရွာလူထုရှေ့တွင် စကားပြောရန်အတွက် ယုံကြည်မှုရှိစေချင်သည်။

အာခါ ရိုးရာဓလေ့အရ အမျိုးသမီးများသည် အမွေမရရှိပါ။ ဤအချက်သည် မိုင်းလား၊ ထိုင်း နှင့် တရုတ်နိုင်ငံများသို့ အမျိုးသမီးများ အလုပ်လုပ်ရန် ရွှေ့ပြောင်းသွားသည့် အချက်ဖြစ်သည် ဟု ဘုန်းဘုန်းက ထောက်ပြသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ကာစီနို သို့မဟုတ် နေ့စားလုပ်ခြင်းဖြင့် ပိုက်ဆံပိုမိုရှာနိုင်ကြသည်။

အချို့အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားများ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲ နေသောကြောင့်လည်း ရွာမှ ရွှေ့ပြောင်းသွားကြသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုသည် သာမန်လိုပင်ဖြစ်နေပြီး ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအများစု နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် ဘုန်းဘုန်းသည် အချို့သော အကြမ်းဖက်မှုများတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လေ့ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့၏ အဖေများ မူးယစ်ဆေးဝါးမှုဖြင့် ထောင်ချခံရစဉ် ကျန်နေခဲ့သည့် ကလေးငယ်များ အပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်သည်ကို မြင်တွေ့ပြီးသည့်အပြင် ဘုန်းဘုန်းကိုယ်တိုင်လည်း ခြိမ်းခြောက်ခံရပြီးသည့်နောက် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှု နှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရန် အတွက် ရွာလူကြီးကသာလျှင် တာဝန်ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

မူးယစ်ဆေး ပြဿနာများ နှင့် ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို တိုက်ဖျက်ရန် အလို့ငှာ ဘုန်းဘုန်းသည် မော်ကွမ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့ နှင့် သင်တန်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သင်တန်းများတွင် ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို ကာကွယ်ရန် နည်းဗျူဟာများ၊ “သင့်ဇနီး ကိုမရှိက်ပါနှင့်” ဟူသော သတင်းစကားများ ပေးပို့ဖြန့်ဝေခြင်းများ နှင့် တိုင်ကြားမှု ယန္တရားကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်းများလည်း ပါဝင်သည်။ သင်တန်းများကို ရပ်ရွာလူထုအတွင်းမှ အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးများပါ ပါဝင်တက်ရောက်ကြသည်။

သင်တန်း၏ အကျိုးရလဒ်အနေဖြင့် လွန်ခဲ့သည့် ၃ နှစ်ခန့်အတွင်း ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာသည်ဟု ဆရာတော် ဦးဣန္ဒေဒိကာသက ယုံကြည်သည်။ ရေရှည်တွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ပညာရေး နှင့် ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုအကြား ဆက်နွယ်မှုကို မြင်ပြီးနောက် ဘုန်းဘုန်းသည် လူငယ်များ၏ ပညာရေးအတွက် နှစ်မြှုပ်လုပ်ကိုင်ပြီး ရပ်ရွာထဲတွင် ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုအတွက် လုပ်ကိုင်ပေးသည်။

“တစ်နေ့ကျရင် ဘုန်းဘုန်းတို့လည်း သေကြမှာပဲ အဲဒါကြောင့် ကိုယ်သေသွားခဲ့သော် နောက်ကျန်ခဲ့တဲ့ မျိုးဆက်သစ်တွေက ဒီ အသိုင်းအဝိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ဘုန်းဘုန်း မျှော်လင့်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်တဲ့အနေနဲ့ ဘုန်းဘုန်း လူငယ်တွေကို လေ့ကျင့်ပေးနေတာ အထူးသဖြင့်တော့ အမျိုးသမီးငယ်လေးတွေကိုပေါ့”

တင်ထပ်ကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၃
 ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးငယ်များ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို
 တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း

“အဖေ့ကိုကျေးဇူးတင်တယ်၊ အဖေ့ရဲ့အမြင်က
 ရှေးရိုးစွဲဆိုရင် ကျွန်မလည်း ဒီလိုဖြစ်လာမှာ
 မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်မလုံးဝ မကြောက်တတ်တော့ဘဲ
 ပြောရဲဆိုရဲ လာခဲ့တာ။ ဘယ်သွားသွား
 တစ်ယောက်ထဲပဲ။ အဖေကလဲစိတ်ချတယ်။”

နောင်ရှန်ကျေးရွာမှ ဘုရားကျောင်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၃ - ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးငယ်များ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း

မမိရဲ့သည် ၎င်းတို့ အာခါရွာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့ဝင်ဟောင်း တစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်သည်။ သူမ အဖေ၏ အားပေးတိုက်တွန်းမှုကြောင့် မမိရဲ့သည် ကျေးရွာ၏ တက်ကြွသော ဦးဆောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူမသည် မြေယာအမွေရရှိသည့်အပြင် မိမိတို့ မိသားစုပိုင်လယ်တွင် မည်သည့် သီးနှံစိုက်ပျိုး မည်ကိုပါ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ အာခါလေ့ထုံးစံအရ အမျိုးသမီးများသည် မိသားစုထံမှ မည်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှုကိုမှ အမွေမရှိသောကြောင့် သူမကတော့ ခြွင်းချက်ဖြစ်သည်။ သူမ၏ အဖေသည် သူမကို ကျေးရွာ၏ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ပါဝင်ရန်အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ သူမသည် ခေါင်းဆောင်ပိုင်း ကဏ္ဍကို ယူနိုင်ခဲ့သည်။

အသက် ၂၇ နှစ်သာ ရှိသေးသော်လည်း သူမသည် ဦးဆောင်သူ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ရွာမှ လူများအားလုံး၏ လေးစားမှုကို ခံရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူမသည် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျေးရွာ၏ စာရင်းအင်းများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း တို့အပြင် မြစ်ရေရောင်း စီမံကိန်းကျေးရွာသို့ လာရောက် အကောင်အထည်ဖော်စဉ်က ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာနသို့ သွားရောက်၍ ဆက်သွယ်ရေးများ ပြုလုပ်ရသူဖြစ်သည်။ ဗမာစကားကို ရေလည်စွာ ပြောဆိုတတ်သည့်အပြင် ကျေးရွာ၏ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများကြောင့် သူမသည် သက်ဆိုင်ရာ သင့်တော်သော အစိုးရအရာရှိများနှင့် ညှိနှိုင်းပြောဆို ဆက်ဆံနိုင်သည်။ ရွာမှ သူကြီးအဖွဲ့ဝင်များသည် အသက်ကြီးသည့်အပြင် စာမတတ်သောကြောင့် ကျေးရွာ၏ ကိစ္စရပ်များကို မမိရဲ့က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည်။ အထူးသဖြင့် စာရင်းအင်းများ ဖြစ်သည်။

ရွာထဲတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲခြင်းသည် ပုံမှန်လိုပင်ဖြစ်နေသည်။ ရွာထဲတွင် မူးယစ်ဆေးမသုံးသော အိမ်အနည်းငယ်သာရှိသည်ဟု မမိရဲ့ ကပြောသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု နှင့် ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်ခြင်းတို့ကြား တိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်မှုရှိသည်။ “တချို့အမျိုးသမီးတွေက သူတို့ ခင်ပွန်းတွေရဲ့ နှိပ်စက်တာ ခံနေရတယ်” ဟု မမိရဲ့က ပြောခဲ့သည်။

ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းထဲရှိ အမျိုးသမီးအများစုသည် ဤကဲ့သို့သော အပြုအမူ (မိန်းမကို နှိပ်စက်ခြင်း) သည် ပုံမှန်ဟု ထင်နေကြသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့ ခင်ပွန်းများ ၏ အကြမ်းဖက်သော အပြုအမူများကို ကလေးများကြောင့် သည်းညည်းခံနေကြသည်။ ရွာလူကြီးသည် ဆိုးရွားသော ပဋိပက္ခများအတွက် ဖြေရှင်းရန် တာဝန်ရှိသည်။

မမိရဲ့သည် လူရှေ့ထွက်စကားပြောရမည်ကို ယုံကြည်ချက်ရှိသလို မော်ကွမ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း နှင့် ကရုဏာ အဖွဲ့တို့မှ ပြုလုပ်သော သင်တန်းများကိုလည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သူမသည် အခြားသော အာခါအမျိုးသမီးများကို စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်းများကို တက်ရောက်ရန် အားပေးတိုက်တွန်းသည်။ သင်တန်းအခွင့်အလမ်းများကိုလည်း အမြဲရှာဖွေနေပြီး ထိုကဲ့သို့ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများ ပိုမိုရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် သူမသည် ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသမီးများကို ပါဝင်စေလိုပြီး ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ရန် နည်းဗျူဟာများ နှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတ များလည်း ပိုမိုပေးလိုသည်။ သူမသည် နောက်ထပ်ဝင်ငွေရရှိရန် ရွာတွင် စတိုးဆိုင်ငယ်လေးတစ်ခု ဖွင့်ထားသည်။

“အဖေ့ကိုကျေးဇူးတင်တယ်၊ အဖေ့ရဲ့အမြင်က ရှေးရိုးစွဲဆိုရင် ကျွန်မလည်း ဒီလိုဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်မလုံးဝ မကြောက်တတ်တော့ဘဲ ပြောရဲဆိုရဲ လာခဲ့တာ။ ဘယ်သွားသွား တစ်ယောက်ထဲပဲ။ အဖေကလဲစိတ်ချတယ်။ အမေကတော့ ခပ်အေးအေးဘဲ ဘာမှဟိုဟာမလုပ်နဲ့၊ ဒီဟာမလုပ်နဲ့ မပြောဘူး။ ”

တင်ထပ်ကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၄

မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုနှင့်လူကုန်ကူးခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာများမြှင့်တင်ခြင်း

“ယောက်ျားတွေက မူးယစ်ဆေး ပြဿနာထဲမှာဘဲ နစ်နေကြပြီလေ၊ မိန်းမတွေ ကျွမ်းကျင်မှု၊ စွမ်းအားတွေမရှိရင် အနာဂတ်မှာခက်ခဲနိုင်တယ်။ (လားဟူလူမျိုးထဲကို ပြောတာပါ) မိန်းကလေးတွေက ယောက်ျားလေးတွေ သူကြီးလုပ်တာကို မိန်းကလေးတွေက ငါတို့လုပ်နိုင်တယ်လို့ ထပြောတာ မရှိဘူး၊ နောက်ကွယ်မှာတော့ အချင်းချင်း ပြောကြတယ်။ လူရှေ့တွေမှာ ထုတ်မပြောရဲဘူး။”

နာပါခါးကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၄ - မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုနှင့်လူကုန်ကူးခြင်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာများမြှင့်တင်ခြင်း

မာလာခိသည် လူကုန်ကူးမှု တားဆီးရေးကို အဓိက ပြုလုပ်သော လားဟူ နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန် အဖွဲ့ချုပ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၏ ညှိနှိုင်းရေးမှူး တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်သော အခြား လားဟူ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ လူကုန်ကူးမှု နှင့် ပတ်သက်သော ပညာပေးများပြုလုပ်သည်။ မာလာခိ၏ အဆိုအရ ၎င်း၏ လားဟူရွာရှိ အချို့သော မိန်းကလေးများသည် တရုတ်ပြည်ဘက်သို့ လူကုန်ကူးခံရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးငယ်များသည် ရွာရှိအမျိုးသားငယ်များကို လက်ထပ် နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အချို့သော အမျိုးသမီးငယ်များ နှင့် ၎င်းတို့၏ မိဘများသည် တရုတ်အမျိုးသားများ၏ လက်ထပ်ရန် ကမ်းလှမ်းမှုကို လက်ခံခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ “ရွာသားများသည် အလွန်ရိုးသားကြသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ သမီးများသည် မိသားစုကောင်းနှင့် လက်ထပ်ရသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ သမီးများ လူကုန်ကူးခံလိုက်ရသည်ကို သူတို့ မသိရှိကြပါ” ဟု မာလာခိမှ ပြောကြားခဲ့သည်။

အမျိုးသားအများစုသည် မူးယစ်ဆေး စွဲနေကြသောကြောင့် အမျိုးသမီးများကသာ အားလုံး လုပ်ကိုင် နေရသောကြောင့် သူက ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မူးယစ်ဆေးကိစ္စ နှင့် ပတ်သက်၍ ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြပါ။ “ယောက်ျားလေးတွေကလည်း မူးယစ်ဆေးဝါးရဲ့ ကျေးကျွန်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်မိန်းကလေးတွေက မိမိအမျိုးသား မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲလို့ ခက်ခဲစွာ ရုန်းကန်နေရပေမယ့် ဖုံးကွယ်ထားတယ်။ ပြောမထွက်နိုင်အောင် စိတ်ထဲမှာပဲ ခံစားနေရတယ်။”

ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသားများသည် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း လားဟူအမျိုးသမီးများသည်လည်း အသိအမှတ်ပြုခံရသည်ဟု မာလာခိက ပြောကြားခဲ့သည်။ သီးနှံများရောင်းဝယ်ခြင်း နှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုလုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်သည်။ စီးပွားရေး ကဏ္ဍတွင် ပူးတွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်ကို တွေ့ရသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ရန်ကိုမူ တွန့်ဆုတ်နေဆဲဖြစ်သည်။

မာလာခိ၏ အမြင်အရ အမျိုးသမီးများသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု မရှိကြသောကြောင့် ရပ်ရွာအရေး ကိစ္စများတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိသည့် အချက်ကြောင့် အမျိုးသမီးများ ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်သည်ကို မြင်တွေ့ဖူးခြင်း မရှိကြပါ။ သူက ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းရှိ လားဟူ အမျိုးသမီးများ၏ စိတ်နေသဘောထား နှင့် ခေါင်းဆောင်မှုတွင် ပါဝင်မှုကို နှိုင်းယှဉ်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများသည် ပညာပိုမိုတတ်မြောက်ပြီး ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် ပိုမိုတက်ကြွကြသော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများသည် ရှက်ပြီး စိတ်ဝင်စားမှုမရှိကြပါ။

အချို့သော အမျိုးသားများကို မူးယစ်ဆေးဝါး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စခန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ကုသမှုမှာ ထိရောက်မှုမရှိပါ။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ က မူးယစ်ဆေးကြောင့် ဖြစ်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ဖြေရှင်းပေးသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ မူးယစ်ဆေးဝါး နှင့် ဆက်စပ်သော အကြမ်းဖက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် မှာ ရွာလူကြီးတာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်၍ စူးစူးစိုက်စိုက် ပြုလုပ်နေသော အဖွဲ့များ အနေဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းသို့ လာသင့်သည်ဟု မာလာခိမှ အလေးအနက်ထား ပြောကြားခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မူးယစ်ဆေး ပြဿနာသည် ရှမ်းပြည်နယ် တစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ပြန့်နှံ့နေသော ပြဿနာဖြစ်သည်။

“ယောက်ျားတွေက မူးယစ်ဆေး ပြဿနာထဲမှာဘဲ နစ်နေကြပြီလေ၊ မိန်းမတွေ ကျွမ်းကျင်မှု၊ စွမ်းအားတွေမရှိရင် အနာဂတ်မှာခက်ခဲနိုင်တယ်။ (လားဟူလူမျိုးထဲကို ပြောတာပါ) မိန်းကလေး တွေက ယောက်ျားလေးတွေ သူကြီးလုပ်တာကို မိန်းကလေးတွေက ငါတို့လုပ်နိုင်တယ်လို့ ထပြောတာ မရှိဘူး၊ နောက်ကွယ်မှာတော့ အချင်းချင်း ပြောကြတယ်။ လူရှေ့တွေမှာ ထုတ်မပြောရဲဘူး။”

ကျိုင်းတုံမြို့နယ်မှ နောင်ရှန်ကျေးရွာသို့ သွားသောလမ်း၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားမြစ်ထားသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ

ဝမ်ပေါက်ကျေးရွာမှ ရက်ကန်းရက်လုပ်နေသော အမျိုးသမီး၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြေဆိုသူများ၏ ပြောကြားချက်များအရ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင့်သုံးခဲ့သည့် အချို့သော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ကျင့်သုံးမှုများကို အားကောင်းစေသည်။ ကျား မဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သော သဘောတရားများသည် အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် ပြောင်းလဲနေသည်။ အခြားသော အခင်းအကျင်းများတွင် တင်းကြပ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရှိနေသည်။ အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်မှုကို အားမပေးသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများကို အားကောင်းစေပြီး အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင်မူ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသမီးများအချင်းချင်း ဆန့်ကျင်သော ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ကျင့်သုံးမှုများကို အားကောင်းစေသည်။ ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ကျင့်သုံးမှုများ မည်ကဲ့သို့ “အလုပ်လုပ်သည်” နှင့် “မည်သူက” ၎င်းတို့ကို အားကောင်းစေသည်ကို နားလည်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း နှင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း တို့အပေါ် သက်ရောက်စေသော အဓိကအချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၏ အဓိက လက္ခဏာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ အချက်အလက်များအရ အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးပါ ရှေးစဉ်ကတည်းက ကျင့်သုံးခဲ့သည့် အမျိုးသား ကြီးစိုးသည့်စံနှုန်းများ ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းရှိ ပလောင် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ရပ်ရေးရွာရေးများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားဆီးထားသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံနှုန်းများရှိပြီး အမျိုးသား ရွာလူကြီးများက ထို စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အားကောင်းစေသည်။ အမျိုးသမီးများသည်လည်း ဤစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များကို တစ်သွေမတိမ်း လိုက်နာကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုမှ ပဋိပက္ခများ မြင့်တက်လာမှု နှင့် လူကုန်ကူးခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများသည် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိဟု ယူဆလိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ပလောင် ရွာလူကြီးသည် ပညာမတတ်ခြင်း (အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးပါ) သည် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း မရှိမှုပေါ် တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်သည့် အဓိက အချက် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများတွင် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း အပေါ်လည်း သက်ရောက်သည်ဟု အလေးအနက်ထား ပြောကြားခဲ့သည်။

ပအိုဝ်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်းမှ ပအိုဝ်း ထုံးတမ်းစဉ်လာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် အမျိုးသားများကို အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း များပိုမို ဖန်တီးထားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပအိုဝ်း အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ် (PNO) မှ အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးကို ဦးစားပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

နောင်ရှဲန်ရွာမှ အာခါအမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၅

ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားမြစ်သည့် ယဉ်ကျေးမှု စံနှုန်းများ

“ရွာတည်ကတည်းက အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းမှာ မိန်းမတွေ မပါခဲ့တာ အခုအချိန်အထိပဲ။ မိန်းမတွေကလည်း မတောင်းဆိုခဲ့သလို ယောကျ်ားတွေကလည်း မိန်းမတွေကို ထည့်သွင်းပါဝင်ခွင့်ပေးဖို့ မစဉ်းစားခဲ့ဘူး။ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ တာဝန်ဆိုပြီးတော့လည်း မသတ်မှတ်ခဲ့ဘူး။ ပလောင်ရိုးရာ ရိုးရာလေ့အရ အမျိုးသမီးများကို ပါဝင်ခွင့်မပေးဘူး။ ဖြစ်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူး။”

ဝမ်ပေါက်ကျေးရွာမှ ရေသယ်နေသော အမျိုးသမီး၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၅ - ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုကို တားမြစ်သည့် ယဉ်ကျေးမှု စံနှုန်းများ

ပေါ်ဆောင်သည် ကျေးရွာလူကြီးတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ သူ့ ပလောင်ကျေးရွာ၏ ရွာလူကြီး ၄ ဦးတွင် တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ရွာလူကြီးအားလုံးသည် အမျိုးသားများဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့သည်သာလျှင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ပေါ်ဆောင်သည် အခြားသူကြီး အဖွဲ့ဝင်များလောက် ခရီးမသွားရသဖြင့် ရွာတွင် ပို၍ တာဝန်ယူရသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ ရပ်ရွာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ဟု ထင်မြင်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် မည်သည့်ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍကို မဆို တာဝန်ယူခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ရွာအတွင်းရှိ အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်များအားလုံးကို အမျိုးသားများကသာ ချမှတ်သည်။ မည်သည့်သီးနှံ စိုက်မည်၊ မည်သည့်သီးနှံများကို ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမည် စသည့်အချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသားများသည် ငွေကြေးကိုလည်း ထိန်းသိမ်း၍ စီမံခန့်ခွဲသည်။ သူ (ပေါ်ဆောင်) က “ကျွန်တော့မိန်းမက ဘာမှမသိဘူး” ဟုပြောသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်အတွက် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်များ အားလုံးကို သူကသာ ချမှတ်သည်။ ရွာထဲတွင် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု ၅ စုသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပေါ်ဆောင်မှ “အိမ်ထောင်စုအတွင်းမှာလည်း မိန်းမဦးဆောင်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဟု ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီး နှင့် အမျိုးသား အလုပ်ချိန်တူသော်လည်း အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် လုပ်ခ ပိုရကြသည်။ ပေါ်ဆောင်၏ အဆိုအရ အမျိုးသားများသည် ပိုမို အားစိုက်ရသော အလုပ်များကို လုပ်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် အင်အားနည်းသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ပျိုးကြဲခြင်း၊ စိုက်ခြင်း နှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းများကို ကူညီလုပ်ဆောင်ရသည်။ သို့သော်လည်း စိုက်ပျိုးခြင်း နှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အမျိုးသမီးများ မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ အမျိုးသမီးများသည် သာရေး နာရေး ကိစ္စရပ်များတွင်သာ ဦးဆောင်နိုင်သည်။

ပေါ်ဆောင်၏ အပြောအရ အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မရှိသည့်အပြင် ပလောင် ဓလေ့ထုံးစံအရလည်း အမျိုးသမီးများကို ခေါင်းဆောင် အဖြစ် လက်ခံခြင်း မရှိပါ။ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများသည် အမျိုးသမီးများ၏ တာဝန်ဝတ္တရား အဖြစ် မသတ်မှတ်ပါ။ ပလောင်ဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခြင်းကို ခွင့်မပြုထားကြောင်း၊ အမျိုးသမီးများသည် ထိုကဲ့သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ကြောက်ကြကြောင်းနှင့် အမျိုးသမီးများသည် ဂုံရှမ်းစာကိုလည်း မတတ်မြောက်ကြကြောင်းစသည့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မရှိသည့် အကြောင်းပြချက်များကြောင့် ပေါ်ဆောင်မှ ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောဆိုခဲ့သည်။

လက်ရှိအချိန် ရွာတွင် ကျောင်းတက်သည့် မိန်းကလေးများသည် ယောက်ျား လေးများထက် ပိုများသည်။ မိန်းကလေးများသည် ယောက်ျား လေးများ ထက် ပညာရေးကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားကြသည်ဟု ပေါ်ဆောင်မှ ပြောကြားခဲ့သည်။ မိန်းကလေးများသည် ပညာရေးကို ပိုမိုရရှိသော်လည်း ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် အိမ်ပြန်လာကြသောအခါ ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားတော့ဘဲ ပညာရေးကို ရပ်တန့်လိုက်သောကြောင့် မိန်းကလေးများ ခေါင်းဆောင် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သူက ဖော်ပြခဲ့သည်။

“ရွာတည်ကတည်းက အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းမှာ မိန်းမတွေ မပါခဲ့တာ အခုအချိန်အထိပဲ ။ မိန်းမတွေ ကလည်း မတောင်းဆိုခဲ့သလို ယောက်ျားတွေကလည်း မိန်းမတွေကို ထည့်သွင်းပါဝင်ခွင့်ပေးဖို့ မစဉ်းစားခဲ့ဘူး။ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ တာဝန်ဆိုပြီးတော့ လည်းမသတ်မှတ်ခဲ့ဘူး။ ပလောင်ရိုးရာ ရိုးရာဓလေ့အရ အမျိုးသမီးများကို ပါဝင်ခွင့်မပေးဘူး။ ဖြစ်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူး။”

“လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေရှိမရှိ ဆိုတာထက် မိန်းမတွေက ကြောက်တတ်တော့ လုပ်နိုင်မယ်လို့ မထင်ဘူး။ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မိန်းကလေးတွေ အခုစာသင်နေလို့ နောက် အနာဂတ်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှာ ပါဝင်ပြီး ဦးဆောင်မယ်ဆိုတာလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။”

ဝမ်ပေါက်ကျေးရွာသို့ သွားသောလမ်းမှ စပါးပျိုးခင်းများ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၆

အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်သော်လည်း တဖြည်းဖြည်းချင်းသာ ပြောင်းလဲနေသည်

“အမျိုးသမီး ဦးဆောင်ရင်တောင်
အမျိုးသမီးတွေက မကြိုက်ဘူး
ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ အချင်းချင်းဆို
အထင်မကြီးကြတာလည်းပါတယ်
အဲတာတွေကြောင့်လည်း
အမျိုးသမီးဦးဆောင်ဖို့ အဟန့်အတား တစ်ခုလို့
ဖြစ်နေတာလည်းဟုတ်တယ်”

ယုတ်ကျေးရွာသို့ သွားသောလမ်း၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၆ - အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးနေသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းချင်းသာ ပြောင်းလဲနေသည်

နန်းဝါဝါတီသည် မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း-တောင်ကြီးရုံးခွဲတွင် စီမံကိန်းညှိနှိုင်းရေးမှူးရာထူးဖြင့် အလုပ်လုပ်နေသည့် ပအိုဝ်း အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ပအိုဝ်း အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် အမျိုးသမီးများ ကဏ္ဍသည် စတင်ပြောင်းလဲနေသည်ဟု သူမက ပြောကြားသည်။ ဥပမာ - လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ပအိုဝ်းဒေသရှိ လူများ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်များကို ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားကြသော ပွဲစားများသည် အမျိုးသားများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုဆိုလျှင် အမျိုးသမီး အချို့သည် ပွဲစားအဖြစ် လုပ်ကိုင်လာကြပြီး အဓိကအားဖြင့် ရာသီပေါ်သီးနှံများကို ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားလာကြသည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် အပိုဝင်ငွေရရှိရန် အတွက် ဝါးလက်မှု ပစ္စည်းများကို အပိုဝင်ငွေရအောင် ထုတ်လုပ် လုပ်ကိုင်သူများသည် အမျိုးသား များသာ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုဆိုလျှင် အမျိုးသမီးများ လည်း ဝါးခြင်းတောင်း၊ ဖျာများ ရက်လုပ်၍ ရောင်းချလာကြသည်။ ပညာရေးကဏ္ဍတွင်လည်း ပြောင်းလဲလာသည်။ အခြား မြို့ရွာများမှ ဆရာ/ ဆရာမများ အစား ပအိုဝ်း အမျိုးသမီးများသည် မိမိဒေသတွင် ဆရာမအဖြစ် လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အထူးသဖြင့် ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ရောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည်လည်း ပြောင်းလဲ လာသည်။ သို့သော်လည်း ဝေးလံသော ဒေသများရှိ ကျေးရွာများတွင်မူ အမျိုးသမီးများသည် အစည်းအဝေးသို့ မတက်ရောက်နိုင်ကြသေးပါ။ ထို့ကြောင့် ဤပြောင်းလဲမှုသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း ပြောင်းလဲနေသည်။

အချို့သော အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှုကို လေးစားကြသော်လည်း အသက်ကြီးသူ အချို့ကမူ လက်မခံကြပါ။ နန်းဝါဝါတီ၏ အဆိုအရ စစ်မှန်သော ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ရန် အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအတွက် အသက်ကြီးသူများ၏ ထောက်ပံ့မှုကို လိုအပ်သည်။

စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင်ရန်အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတသည် အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်နေပြီး ထိုအချက်သည် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းကို ဆိုးကျိုး သက်ရောက်စေသည်။ အမျိုးသမီးများသည် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ပြီး စီးပွားရေး ကဏ္ဍကို ဦးဆောင်လိုပါက ၎င်းတို့၏ ဗဟုသုတများကို ထပ်မံဖြည့်ဆည်း ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အချို့သော အိမ်ထောင်စုများတွင်လည်းပဲ အမျိုးသမီးများသည် ဝင်ငွေ၊ အသုံးစရိတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် ယုံကြည်မှု နည်းနေဆဲဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေးတွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် နောက်ထပ် အဟန့်အတားတစ်ခုမှာ ပအိုဝ်း ထုံးတမ်းစဉ်လာဖြစ်သည်။ နန်းဝါဝါတီက ဥပမာ ပေးသည်မှာ “အမျိုးသမီးတွေလုပ်နိုင်ကြတာကို အမျိုးသားတွေကသိတယ် ဒါပေမဲ့ အမျိုးသားတွေက သူတို့ကို နေရာမပေးချင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ တစ်ချို့ကပြောတယ် ကြက်မ တွန်ရင် မိုးမလင်းဘူးပေါ့ အဲလိုမျိုးပြောကြတယ်”

ဦးဆောင်နိုင်သည့် အမျိုးသမီးများကို အခြားသော အမျိုးသမီးများက ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းလည်း ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကလည်း အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်မှု အဆင့်နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိသည်။ “နောက်ထပ်တစ်ခုက အမျိုးသမီး ဦးဆောင်ရင်တောင် အမျိုးသမီးတွေက မကြိုက်ဘူး ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ အချင်းချင်းဆို အထင်မကြီး ကြတာလည်း ပါတယ်။ အဲတာတွေကြောင့်လည်း အမျိုးသမီးဦးဆောင်ဖို့ အဟန့်အတား တစ်ခုလို ဖြစ်နေတာလည်းဟုတ်တယ်” ဟု နန်းဝါဝါတီမှ ထောက်ပြခဲ့သည်။

ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်ခြင်းများ ရပ်ရွာလူထုထဲတွင် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို နားလည်ရန်အလို့ငှာ ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု နှင့် ပါတ်သက်သော ဥပဒေများကို လေ့လာသင်ယူသင့်ကြောင်း နန်းဝါဝါတီက ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသမီးများ အခြားအမျိုးသမီးအပေါ် အချင်းချင်း အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေး နည်းလမ်းများ လေ့လာသင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော သဘောတရားများကို နားလည်ရန်အတွက် သင်တန်းများလိုအပ်သည်။ သို့မှသာ အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် ထိုကဲ့သို့သော ပဋိပက္ခများ ကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် စွမ်းရည်မြှင့် သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးရန်လိုအပ်သည်။ သင်တန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် နှင့် လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေသော အရေးကိစ္စရပ်များ နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဗဟုသုတများ တိုးပွားလာစေရန်လည်း ဖြစ်သည်။ သင်တန်းများသည် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အားပေးသကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများ၏ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ရန်လည်း ရည်ရွယ်သည်။

ပြောင်းလဲမှုများသည် ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းအဆင့်တွင်သာမက နိုင်ငံတော်အဆင့် အုပ်ချုပ်မှုတွင်ပါ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ရမည်ဟု နန်းဝါဝါတီက ရှုမြင်သည်။ ပညာရေးကဏ္ဍတွင် ပအိုဝ်းအမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ် မှ ဆရာမများ မွေးထုတ်ပေးနေသည်မှာ အပြုသဘောဆောင်သော အချက်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် လွှတ်တော်ဘက်မှလည်း အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးသင့်သည်ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။

“စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရော၊ အိမ်တွင်းရေးကဏ္ဍရော၊ ရပ်ရွာဦးဆောင်တဲ့ နေရာမှာရောအမျိုးသားတွေက အမျိုးသမီးတွေကို နည်းနည်းလေး ယုံကြည်စပြုလာပြီလို့ မြင်မိတယ် နေရာတွေလည်း ပေးလာတယ် အခွင့်အလမ်းတွေလည်း ပိုပြီးဖန်တီးပေးလာကြတာကို တွေ့ရတယ်”

ယုတ်ကျေးရွာမှ ပအိုဝ်းအမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်မှုအပေါ် အမြင်ရှုထောင့်များ

ယုတ်ကျေးရွာသို့ သွားသောလမ်း၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

အချို့သော အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောဆိုပြီး ခေါင်းဆောင်မှု ကဏ္ဍကို တာဝန်ယူသည့် အခြား အမျိုးသမီးများကို ပွင့်လင်းစွာပင် ဝေဖန်ပြောဆိုကြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမျိုးသမီးများသည် အခြားသော အမျိုးသမီးများ၏ အမှုအကျင့်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနေကြသည်။ အကယ်၍ အခြားသော အမျိုးသမီးများ လူမှုရေး စံနှုန်းများကို မလိုက်နာပါက သူတို့ကို မကြာခဏ ပြင်းထန်စွာ ဝေဖန်သည်။ ထို့ကြောင့် အချက်အလက်များအရ အချို့သော အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားကြီးစိုးသည့် စံနှုန်းများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ကျင့်သုံးမှုများကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းရှိ လားဟူ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် ဘာသာရေး ကော်မတီများတွင် အခွင့်အာဏာရှိသည့် ရာထူးများတွင် ရှိပြီး အချို့သည် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း တွင်လည်း တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၇) တွင် လက်ထောက် အမျိုးသမီး သူကြီးတစ်ဦး၏ အတွေ့အကြုံများ နှင့် အခက်အခဲများ၊ အထူးသဖြင့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ကျော်လွှားခဲ့သည်ကို ဖော်ပြထားသည်။ လားဟူ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးများကပါ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ချင်ကြပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပဋိပက္ခ ဖြေရှင်းခြင်းသည် ခက်ခဲသည့် တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် လားဟူ အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီး အများအပြားသည် တရုတ်နယ်စပ်တွင် ကျပန်း လုပ်သားများ အဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သည့်အတွက် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်းသည် ရှုပ်ထွေးသည်။ အိမ်ထောင်စုအတွင်း ကျန်နေခဲ့သည့်သူ သို့မဟုတ် မိသားစုအတွင်း ဝင်ငွေပိုရှာနိုင်သည့်သူက ဦးဆောင်သည်။ အမျိုးသားထုအတွင်း မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုများကြောင့် အမျိုးသမီး အများစုသည် လက်တွေ့ကျသည့် တာဝန်အားလုံးကို လုပ်ဆောင်ရသကဲ့သို့ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအားလုံးကိုလည်း စီမံခန့်ခွဲရသည်။ သို့သော်လည်းပဲ အမျိုးသားများသည် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သူများအဖြစ် ဆက်လက်ခံယူနေဆဲဖြစ်သည်။

ပအိုဝ်း နှင့် ဓနု ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဒေသများ ၏ အခင်းအကျင်းတွင် ဖြေဆိုသူ အမျိုးသမီး နှင့် အမျိုးသားများက များသောအားဖြင့် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်ကို လက်မခံပါဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်သည့် ထုံးတမ်းစဉ်လာလည်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း အနည်းငယ်သာ ရှိပြီး နိုင်ငံရေး စနစ်နှင့် ပတ်သက်သော ၎င်းတို့၏ ဗဟုသုတ မှာလည်း အကန့်အသတ်ရှိသည်။ ဓနုခေါင်းဆောင်၏ အတွေ့အကြုံကိုဖော်ပြထားသည့် ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၈ တွင် မိသားစုအတွင်း နှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အမျိုးသမီးများ တစ်ဦး နှင့် တစ်ဦး စောင့်ကြည့် လေ့လာသည့် အပြုအမူများကို မီးမောင်းထိုးပြထားသည်။

ပြီးခဲ့သည့် အပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း၊ အထက် ဖော်ပြပါ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပအိုဝ်းဒေသမှ ပြည်သူများသည် များသောအားဖြင့် ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်ကို မှီခိုလေ့ ရှိသည်။ ပအိုဝ်းအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း၌ အမျိုးသမီးများ၏ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်မှုတွင် အပြုသဘောဆောင်သော တိုးတက်မှုအချို့ရှိသော်လည်း ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် နေရာများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်စေရန် မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ရန် ကြိုးစားနေဆဲဖြစ်သည်။

လွယ်မွေတောင်မှ ရှုခင်းသာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၇

အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောတရားအမြင်ရှုထောင့်သည် ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားများကို အကျိုးသက်ရောက်သည်

“ပြဿနာ တော်တော်များများကို ကျွန်မကဘဲ
ဖြေရှင်းပေးခဲ့တယ်။ ရွာသားတွေက
မိန်းမဖြစ်လို့ဆိုပြီး ဆန့်ကျင်တာတွေ မရှိပါဘူး။
ကျွန်မကို စကားပြောရင် သြဇာရှိတယ်။
သူများ လုပ်ချင်အောင် ပြောတတ်တယ်
ဦးဆောင်တတ်တယ်ဆိုပြီး ပြောကြတယ်။
ဟုတ်မဟုတ်တွေ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပ်မသိဘူး။
လက်ထောက် သူကြီး လုပ်ရင်းနဲ့ ရွာသားတွေကို
ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ရတာပျော်လာတယ်။”

နာပါခါးကျေးရွာ အပြင်ဘက်၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၇ - အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောတရားအမြင် ရှုထောင့်သည် ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားများကို အကျိုးသက်ရောက်သည်

ဒေါ်နာဘိုသည် သူမရွာ (လားဟူရွာ) ၏ လက်ထောက်သူကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူမသည် လက်ထောက်သူကြီးအဖြစ် ၆ နှစ် တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများအတွက် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သူလည်း ဖြစ်သည်။ သူမသည် ရွာသူရွာသားများအကြားမှ ပဋိပက္ခများ ကိုဖြေရှင်းပေးသူ ဖြစ်ပြီး ရေးသမားတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွက် ၆ နှစ်ကြာတာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် သူမ၏ ကလေးများက မိသားစုအတွက် အချိန်ပေးရန် ပြောဆိုသောကြောင့် အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်လိုက်သည်။ သူမ၏ ခင်ပွန်းမှ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် သူမပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကို ဝေဖန်ပြောဆိုသည်ကို မကြိုက်သောကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သည်။ အချို့သော လူများသည် တရုတ်နယ်စပ်တွင် ကျပန်းလုပ်သားအဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကိုင် ကြသည်။ ဒေါ်နာဘို နှင့် သူမ၏သားသည် ၎င်းတို့၏ လယ်လုပ်ငန်းများ ပြီးသည့်အချိန်တွင် တရုတ်နယ်စပ်သို့ လက်ဖက်ဆူးခြင်း၊ ကြံခုတ်ခြင်း၊ စပါးစိုက်ခြင်း စသည့်ကျပန်းလုပ်သား သွားရောက်လုပ်ကိုင်ပါသည်။ အချို့သော အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ နယ်စပ်သို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့် မပြုကြပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူကုန်ကူးခံရမည်ကို ကြောက်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဒေါ်နာဘို၏ ခင်ပွန်းသည် သူမကို ယုံကြည်ပြီး နယ်စပ်တွင် အလုပ်လုပ်ခွင့်ပြုထားသည်။

အစပိုင်း၌ လက်ထောက်သူကြီးအဖြစ် ဒေါ်နာဘို၏ ခင်ပွန်းက အရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ရွာသူကြီးသည် ကျွဲ နှင့် နွားများကို နယ်စပ်၌ ရောင်းဝယ်သည့် ကုန်သည်ဖြစ်ပြီး သူမ၏ ခင်ပွန်းသည် ထို ကျွဲ နှင့် နွားများကို မောင်းပို့ပေးရသောသူ ဖြစ်သောကြောင့် ခရီးမကြာခဏ သွားရသည့်အတွက် ထိုတာဝန်ကို မထမ်းဆောင်နိုင်ပါ။ ရွာသူကြီးသည်လည်း ဤအလုပ်ကိုပင် လုပ်သောကြောင့် ရွာတွင် အမြဲတမ်း ရှိမနေပါ။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်နာဘိုသည် သူမ ခင်ပွန်း၏ လက်ထောက်သူကြီး တာဝန်ကို ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ရသည်။

အမျိုးသမီးများသည် အောက်ပါအချက်များကြောင့် ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် မပါဝင်နိုင်ဟု ဒေါ်နာဘိုက ပြောကြားခဲ့သည်။ အမျိုးသားများက ခွင့်မပြုခြင်း၊ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများသည် အမျိုးသမီးများ နှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု အမျိုးသားများက မယုံကြည်ခြင်း၊ အချို့အမျိုးသမီးများသည် စာမတတ်ခြင်း နှင့် အမျိုးသမီးများသည် အတွေ့အကြုံမရှိသောကြောင့် ခေါင်းဆောင်နေရာကို ယူနိုင်မည်ဟု အမျိုးသားများက လက်မခံခြင်း စသော အချက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများသည် ခေါင်းဆောင်နေရာကို ယူရန်လည်း မစဉ်းစားကြပါ။ အချို့အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့အမျိုးသားများ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်နိုင်မည် ယုံကြည်ကြသည်။

စာမျက်နှာ ၄၈ သို့

ဒေါ်နာဘိုသည် စာတတ်မြောက်မှုမရှိသော်လည်း ဤအချက်သည် သူမကို ထိရောက်သော လက်ထောက်သူကြီးအဖြစ်မှ တားဆီးသည့်အရာ အဖြစ်မခံခဲ့ပါ။ တာဝန်မြောက်မြားစွာကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရင်းဖြင့်ပင် သင်ယူခဲ့ပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်း တာဝန်ဝတ္တရားများ ပိုမိုယူခဲ့သည်။ ဒေါ်နာဘိုသည် လက်ထောက်သူကြီးတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် အချိန်တွင် ရွာလူကြီး မရှိသည့်အချိန်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အစည်းအဝေးသွားတက်ခြင်း၊ ရွာရှိ ကွန်ကရစ် လမ်းခင်းရာတွင် ဦးဆောင်ခဲ့ခြင်း၊ ဘုရားကျောင်းဘေးနားကပ်လျက်ရှိ မြေကို ဝယ်ယူပေးခဲ့ခြင်း၊ ရေပိုက်လိုင်း သွယ်ယူမှုကို ဦးဆောင်ခဲ့ခြင်း၊ မြစိမ်းရောင် ချေးငွေစီမံကိန်းကို စီစဉ်ပေးခြင်း နှင့် ရွာ၏ သာရေး နာရေးများကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးများပါ ဒေါ်နာဘိုကို လေးစားကြသည်။ သူမ၏ ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အချင်းအပြင် မူးယစ်သောင်းကျန်းပြီး ရန်ဖြစ်သူများ နှင့် လူငယ်များ၏ ရန်ပွဲများကိုပါ ဖြေရှင်းနိုင်သည့် သူမအစွမ်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ “ပြဿနာ တော်တော်များများကို ကျွန်မကဘဲ ဖြေရှင်းပေးခဲ့တယ်။ ရွာသားတွေက မိန်းမဖြစ်လို့ဆိုပြီး ဆန့်ကျင်တာတော့ မရှိပါဘူး။ ကျွန်မကို စကားပြောရင်သြဇာရှိတယ်။ သူများ လုပ်ချင်အောင် ပြောတတ်တယ် ဦးဆောင်တတ်တယ်ဆိုပြီး ပြောကြတယ်။ ဟုတ်မဟုတ်တော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပ်မသိဘူး။ လက်ထောက် သူကြီး လုပ်ရင်းနဲ့ ရွာသားတွေကို ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ရတာပျော်လာတယ်။”

လားဟူအသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်မှု ကဏ္ဍကို ယူရန် အားပေး တိုက်တွန်းဖို့ အကြံပြုချက်ကို တောင်းဆိုသောအခါ ဒေါ်နာဘို မှ “မိန်းမတွေ လုပ်နိုင်ဖို့ အားပေးတဲ့သူရှိရမယ်၊ လုပ်နိုင်အောင်လဲ လမ်းဖွင့်ပေးဖို့ ခိုင်းဖို့လိုတယ်၊ ပညာသင်စေဖို့လည်းလိုတယ်၊ ပညာသင်မှ ဆွေးနွေးနိုင်မယ်လေ” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နာပါခါးကျေးရွာမှ ရွံ့အိမ်၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၈

အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းကို အမျိုးသမီးများ ကပင် စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်

“အမျိုးသားတွေပဲ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းမှာ ရှိတယ်၊ အမျိုးသမီးတွေ မပါသေးဘူး။ ရှေးစဉ်ကတည်းက အမျိုးသားတွေကပဲ ရပ်ရွာသူကြီး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး လုပ်လာတော့ အမျိုးသမီးတွေက အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုရင် သူတို့နှင့် မသက်ဆိုင်သလို ဖြစ်နေတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဆို ရွာကထွက်ပြီး အခြားတစ်နေရာကို သွားဖို့ ဟန့်တားတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ရွေးကောက် တင်မြောက်ရင်လည်း အမျိုးသားတွေကပဲ ဝင်ရောက် ရွေးချယ် ခံယူကြတယ်။ အခုနောက်ပိုင်းတွေမှာ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းမှာ မပါပေမဲ့ အခြား ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်း တွေမှာ အမျိုးသမီးတွေ နေရာယူလာကြတယ်၊ ဦးဆောင်လုပ်လာတယ်၊ ပါဝင်လာတယ်။”

ကြေးတွင်းကုန်းကျေးရွာမှ လက်ဖက်ခင်းများ၏ ရှုခင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၈ - အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းကို အမျိုးသမီးများ ကပင် စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်

ဒေါ်ပြုံးရီသည် သူမ၏ ဓနုရွာတွင် ဓမ္မစကူးလ် ဆရာမဖြစ်သည့်အပြင် ရပ်ရွာလူထုတွင် ဦးဆောင် နေသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ သူမသည် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အမျိုးသမီး အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စတင် ဖွဲ့စည်းရန် နှင့် ကော်ဖီထုတ်လုပ်ရန် ကြိုးစားနေသည်။ သူမ၏ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို သတိထားမိသည့် အဖွဲ့အစည်းများက ဖိတ်ခေါ်သည့်အတွက် သူမသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ နှင့် သင်တန်းများကိုလည်း မကြာခဏ တက်ရောက်ရသည်။ အပြန်အလှန် အားဖြင့် သူမသည် အမျိုးသမီးငယ်များကို ၎င်းတို့၏ ဗဟုသုတများ တိုးပွားလာစေရန် စွမ်းရည်မြှင့် သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။

ဒေါ်ပြုံးရီ၏ အဆိုအရ အမျိုးသမီး အများစုသည် ကျေးရွာအစည်းအဝေးများတွင် စကားမပြောကြပါ။ ထို့အပြင် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများမှ ကျေးရွာအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေ သော စီမံကိန်းများအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတများကိုလည်း မသိပါ။ ယခင်ကဆိုလျှင် အမျိုးသမီးများသည် အစည်းအဝေးများ တက်ခွင့်မရှိပဲ အိမ်မှာပင်နေရသည်။ ယခုအချိန်တွင်တော့ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာအစည်းအဝေးများကို တက်ရောက်ပြီး ရပ်ရေးရွာရေးများကို ဆွေးနွေးကြသည်။

ဤကဲ့သို့သော ပြောင်းလဲမှုများ ရှိသော်လည်း ဒေါ်ပြုံးရီသည် သူမ၏ အမအရင်းထံမှပင် ဝေဖန်မှုကို ခံရသည်။ အထူးသဖြင့်အမျိုးသားပါဝင်သော ညအချိန် ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးတွင် ဒေါ်ပြုံးရီ ပါဝင်တက်ရောက်သဖြင့် သူမ၏ အမက ဝေဖန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူမသည် ကော်ဖီထုတ်လုပ်မှု အတွက် အနာဂတ်အစီအစဉ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ည ဆယ်နာရီခွဲကျော်သည် အထိ အမျိုးသားများနှင့် (တစ်ချို့သည် အရက်နည်းနည်းသောက်ထားသည်) စကားပြောနေသည့် အတွက် သူမ၏ အမသည်သူမအား ခနဲတဲ့တဲ့ ရွံ့ပြောသည်။ လူများဝေဖန်မှုကြောင့် “ရှက်လို့သေလိမ့်မယ်” ဟူ၍ သူမအားပြောသည်။ သူမ၏ အမသည် ညီမဖြစ်သူ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ခြင်းကို ရပ်တန့်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဒေါ်ပြုံးရီသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် တက်ကြွစွာ ဆက်လက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သူမ၏ ဓနုအသိုင်းအဝိုင်း အခြေအနေတွင် အစဉ်အလာအရ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ခေါင်းဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်မှုမရှိကြောင်း ဒေါ်ပြုံးရီက မှတ်ချက်ပြု ပြောဆိုခဲ့သည်။ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်သော အမျိုးသမီးများ၏ ဗဟုသုတသည် အကန့်အသတ်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရေးရွာရေးများကို ပိုမို စိတ်ဝင်စားလာကြပြီး ပါဝင်ရန်အခွင့်အလမ်းများလည်း များပြားလာသည်။

“အမျိုးသားတွေပဲ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းမှာ ရှိတယ်၊ အမျိုးသမီးတွေ မပါသေးဘူး။ ရှေးစဉ် ကတည်းက အမျိုးသားတွေကပဲ ရပ်ရွာသူကြီး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး လုပ်လာတော့ အမျိုးသမီးတွေက အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုရင် သူတို့နှင့် မသက်ဆိုင်သလို ဖြစ်နေတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဆို ရွာကထွက်ပြီး အခြားတစ်နေရာကို သွားဖို့ ဟန့်တားတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ရွေးကောက် တင်မြောက်ရင်လည်း အမျိုးသားတွေကပဲ ဝင်ရောက် ရွေးချယ် ခံယူကြတယ်။ အခုနောက်ပိုင်းတွေမှာ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းမှာ မပါပေမဲ့ အခြားဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွေမှာ အမျိုးသမီးတွေ နေရာယူလာကြတယ်၊ ဦးဆောင်လုပ်လာတယ်၊ ပါဝင်လာတယ်။”

နောင်ရဲန်ကျေးရွာ ရွာလယ်ရှုခင်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၉

အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု မြင့်တက်လာသော်လည်း သူတို့သည် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ မဟုတ်ကြသေးပါ

“ရိုးရာအရ ပိတ်ပင်ထားတာမဟုတ်ပေမဲ့လည်း အမျိုးသမီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဗီဇကိုက စိုးရိမ်နေသေးတယ်ပေါ့ ပွင့်လင်းလာတဲ့ ခုခေတ်မှာ အမျိုးသမီး အရေးလှုပ်ရှားမှုများစွာ ရှိတယ် ဆိုရင်တောင်မှ အမျိုးသမီးတွေ ပါဝင်ဖို့ မဝံ့မရဲဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေလည်းရှိတယ် ဒါကြောင့် ဒီလိုမျိုး ကိစ္စတွေကို ပညာပေးလုပ်ဖို့လိုတယ် အမျိုးသားကော အမျိုးသမီးကိုပါ ပူးတွဲပြီး အမြင်ဖွင့်ပေးဖို့ အများကြီး လိုသေးတယ်”

ယုတ်ကျေးရွာ၏ ရှုခင်း၊ ဟိုဝန်းမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၉ - အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု မြင့်တက်လာသော်လည်း သူတို့သည် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ မဟုတ်ကြသေးပါ

ခွန်ဆောင်းရွှေသည် ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (PNO)၏ ဗဟိုကော်မတီအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အတွင်းရေးမှူး အထောက်အကူပြု အဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ PNO အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများအား အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ပါဝင်ရန် နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုရရှိစေရန် ဦးဆောင်အစပြုမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ခွန်ဆောင်းရွှေမှ ရှင်းပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သူက ကျား မ ဆိုင်ရာခွဲတမ်းအရ နိုင်ငံအဆင့် အုပ်ချုပ်ရေး ကဏ္ဍ နှင့် လွှတ်တော်တွင် အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်မှု ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းထားရှိခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော ရည်မှန်းချက် ဖြစ်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်မှု မဟာဗျူဟာများမှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်တွင် ကျေးရွာအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုမိုပါဝင်လာသော်လည်း အားသာချက် နှင့် အားနည်းချက်များ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ “အမျိုးသမီးတွေ အတွေ့အကြုံတွေလည်း ရရှိလာတယ် ကိုယ်တိုင်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိလာတယ် ပတ်ဝန်းကျင် ကလည်း သူတို့ရဲ့လုပ်နိုင်စွမ်းကို အသိအမှတ်ပြုလာတာကြောင့်အမျိုးသမီးတွေပါဝင်လာခြင်းလည်းဖြစ်တယ်များသောအားဖြင့်တော့ အဖွဲ့ဝင်နေရာတွေမှာပေါ့” ဟု သူကထောက်ပြခဲ့သည်။

ပအိုဝ်းဒေသတွင် အိမ်ထောင်စုအများစုတွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီး အတူတကွပူးတွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြသော်လည်း အများစုသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် လုပ်ဆောင်နေသူများမှာ အမျိုးသားများဖြစ်သည်။ ပင်လောင်းမြို့နယ် ရှိ ကျော်ကြားသော ရွက်ပုန်းသီးကော်ဖီလုပ်ငန်း၏ ပိုင်ရှင်မှာ အမျိုးသမီးဖြစ်သည်။ သို့သော် သူမသည် ဒေသခံ ပအိုဝ်းအမျိုးသမီး တစ်ဦးမဟုတ်ပါ။ ကုန်စုံဆိုင်၊ အပ်ချုပ်ဆိုင်၊ စားသောက်ဆိုင်၊ အလှပြင်ဆိုင် စသော အသေးစား လုပ်ငန်းများကိုလည်း အခြားသော အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။

သူကစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၌ အမျိုးသားများက ထိန်းချုပ်ထားရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများစွာကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ အကြောင်းရင်းများမှာ အမျိုးသားများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုအားစိုက်ထုတ်ရခြင်း၊ အမျိုးသမီးမှ အမျိုးသား၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို သဘောမတူလျှင် လုပ်ငန်းများ မအောင်မြင်ဖြစ်မည်ကို အမျိုးသမီးများက ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ၏ ညှိနှိုင်းရေး (နည်းလမ်း) များကို ပွဲစားများက အမြဲတမ်း လက်မခံခြင်း နှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ နှင့် ပတ်သက်သော အမျိုးသမီးများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ နည်းပါးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးပါ အလုပ်ခွဲဝေဆောင်ရွက်ကြသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်မှုသည်အရေးကြီးသည်။ အမျိုးသမီးအများစုသည်အိမ်၏အသုံးစားရိတ်များကို စီမံခန့်ခွဲကြသည်။ “စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သူ များများ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြင့် ကျန်ရှိသော နိုင်ငံရေး နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးများတွင် ပိုမိုပြီးလျင်မြန်စွာ ပါဝင်လာနိုင်မယ်” ဟု ခွန်ဆောင်းရွှေမှ သူ၏ အမြင်ကို ပြောကြားခဲ့သည်။

အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် မြင့်တက်လာသော်လည်း အကန့်အသတ်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အချို့သော အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များကို စိတ်မဝင်စားသောကြောင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမရှိကြပါဟု ခွန်ဆောင်းရွှေ့မှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အရက်မူး၍ ရန်ဖြစ်သောအမှုကဲ့သို့သော အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ လုံခြုံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကြောက်ရွံ့ကြသောကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တာဝန်မယူကြပါ။ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမှာ အားနည်းနေသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်အထိ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ပအိုဝ်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၏ သမိုင်းကြောင်းကို သူက မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။ ဒေသဆိုင်ရာ လုံခြုံမှု တိုးတက်လာသဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် ၁၉၉၁ နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုမိုပါဝင်လာပြီး ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။

ခွန်ဆောင်းရွှေ့၏ အမြင်အရ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အမျိုးသမီး သို့မဟုတ် အမျိုးသား၏ သီးခြားစိုးရိမ် ပူပန်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်ထက် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝန်း တစ်ခုလုံး၏ အကျိုးစီးပွား အပေါ် မူတည်၍ ချမှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကို အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ကျေးရွာအစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်သည့် စနစ်အပေါ် အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောကြောင့် အမျိုးသမီးများ နှင့် လူငယ်များသည် ဘေးဖယ်ခံရနိုင်သည်။ ကျေးရွာကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုသည် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်မဟုတ်ပါ။

“ရိုးရာအရ ပိတ်ပင်ထားတာ မဟုတ်ပေမဲ့လည်း အမျိုးသမီးရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဗီဇကိုက စိုးရိမ်နေ သေးတယ်ပေါ့ ပွင့်လင်းလာတဲ့ ခုခေတ်မှာ အမျိုးသမီး အရေးလှုပ်ရှားမှုများစွာ ရှိတယ် ဆိုရင်တောင်မှ အမျိုးသမီးတွေ ပါဝင်ဖို့ မဝံ့မရဲဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုမျိုး ကိစ္စတွေကို ပညာပေးလုပ်ဖို့လိုတယ် အမျိုးသားကော အမျိုးသမီးကိုပါ ပူးတွဲပြီး အမြင်ဖွင့်ပေးဖို့ အများကြီးလိုသေးတယ်”

ယုတ်ကျေးရွာမှ ပအိုဝ်းအမျိုးသမီးကြီး၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ကွဲပြားခြားနားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း

လွယ်မွေ အမျိုးသားသစ်တော၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေးများတွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်ရန် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့် အချိန်တွင် ကျော်လွှားရန်အတွက် ဆန်းသစ်သော နည်းဗျူဟာများ ရှိသည်။ ဤမဟာဗျူဟာများတွင် အမျိုးသမီး အဖွဲ့များဖွဲ့ခြင်း၊ အခြားသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ/အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုကို လက်ခံသော ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆို ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ အောက်ပါ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ရှမ်း နှင့် အင်းသား အသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးသမီး အဖွဲ့များသည် တိကျသော အခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ အထူးသဖြင့်အမျိုးသမီးအဖွဲ့များသည်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များသည် အမျိုးသမီးများကို ထောက်ပံ့မှုပေးသော်လည်း ပဋိပက္ခများ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ ဖျန်ဖြေသည့် ကဏ္ဍမှလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

ထို့အပြင် ကျေးရွာအဆင့် မှ နိုင်ငံအဆင့်အထိ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နှင့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည့် အမျိုးသမီးများ အစိုးရအရာရှိများအဖြစ်လည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည်။ ဤအပိုင်းတွင်ပါဝင်သည့် ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများသည် ကွဲပြားခြားနားသော အုပ်ချုပ်မှုအဆင့်များ၌ လုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီးများ အတွက် အတားအဆီးများနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို လေ့လာထားသည်။

ထို့အပြင် စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေး ကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်မှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးရန် ကွဲပြားခြားနားသော မဟာဗျူဟာများ လိုအပ်သောကြောင့် မြို့ပြ နှင့် ကျေးလက်ဒေသ ရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အတွေ့အကြုံများအကြား ခြားနားချက်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် အရေးကြီးသည်။ နောက်ဆုံး ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုတွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် နှင့် အမျိုးသမီးများကို ခေါင်းဆောင်မှု ကဏ္ဍ ပေးအပ်ခြင်းအားဖြင့် ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်း၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများ မြှင့်တင်ခြင်း တွင် အမျိုးသမီးများ ကိုယ်တိုင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အရေးကြီးပုံကို မီးမောင်းထိုးပြ ထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဓိက တွေ့ရှိချက်များက အမျိုးသမီးများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရပ်ရွာအဆင့်၊ ပြည်နယ်အဆင့် နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်တို့တွင် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဖြစ်စဉ်၌ အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

အင်းလေးကန်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၀

ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ

“ကျွန်မကြုံတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲက အမျိုးသမီးတွေ သင်တန်းတက်ဖို့ ခေါ်ရတာပဲ။ သူတို့ မိသားစုတွေက သင်တန်းတက်တာ မကြိုက်ကြဘူး၊ ပြီးတော့ သူတို့တွေ သင်တန်းတွေတက်ပြီး ရွာရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေး နဲ့ လူမှုရေး ကိစ္စတွေမှာ ပါဝင်တာကို လူတွေက ဝေဖန်ကြတယ်လေ၊ အဲဒါကို ခံနိုင်ရည်ရှိရမယ် ကျော်လွှားနိုင်ရမယ် မိသားစုဝင်လို့ ပြောတဲ့အခါမှာ အထူးသဖြင့်တော့ သူတို့ ယောက်ျားတွေက ပြဿနာပဲ။ တစ်ခါတစ်လေ သင်တန်းတက်နေတုန်း ယောက်ျားတွေက လာခေါ်သွားတာတွေ ရှိတယ်။”

ဟဲယာရွာမ ကျေးရွာမှ တူးမြောင်း၊ အင်းလေးကန်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၀ - ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ

ဆရာမ နှောင်းပပညိုသည် အင်းလေးရှိ ရွာတစ်ရွာမှ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကတည်းက မူကြိုဆရာမ အဖြစ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာမမှ အင်းသား လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးငယ်များ၏ ပညာရေးသည် လိုအပ်ကြောင်းကို အလေးပေး ပြောကြားခဲ့သည်။

သူမသည် ဆယ့်သုံးရပ်ကွက်လုံးရှိ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေး ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ရပ်ကွက် တစ်ဆယ့်သုံး ရပ်ကွက်လုံးရှိ အမျိုးသမီး အုပ်စုများ ပါဝင်ပုံကို ရှင်းပြခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၏ ရပ်ကွက်အဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ပုံမှာ ရပ်ကွက် ဆယ့်သုံးရပ်ကွက်လုံးတွင် တစ်ရပ်ကွက်ချင်းဆီမှ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်သည် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ အခြားသော အမျိုးသမီးများမှလည်း ထိုရပ်ကွက် ကိုယ်စားလှယ် အမျိုးသမီးကို လေးစားကြသည်။

လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်ခန့်ကမှ စ၍ ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများသို့ အမျိုးသမီးများ တက်ရောက်မှု နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် မြင့်တက်ခဲ့သည် ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။ အကယ်၍ ခင်ပွန်းသည် မရှိလျှင် အမျိုးသမီးမှ အစည်းအဝေး တက်ရောက်နိုင်ပြီး ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးနိုင်သည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် ကဏ္ဍများတွင်လည်း ပါဝင်နိုင်သည်။ အစည်းအဝေးများတွင် စကားပြော ဆွေးနွေးသည့် အမျိုးသမီးများသည် လေးစားခံရသည်။

အမျိုးသမီးရေးရာ၏ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦး အနေဖြင့် ဆရာမ နှောင်းပပညိုသည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ ပဋိပက္ခ များဖြေရှင်းရာတွင် ပါဝင်ရသကဲ့သို့ ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာများကို သတင်းပေးပို့ရာတွင်လည်း ပါဝင်ရသည်။ သူမသည် အဓိက ပဋိပက္ခ နှစ်ခုကို ပြောပြခဲ့သည်။ အရက်မူးနေသည့် အမျိုးသားတစ်ဦး ၎င်း၏ မိသားစုကို သတ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက် သည့် အမှု နှင့် သက်ငယ်မုဒိန်းမှု တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပထမအမှုတွင် အမျိုးသမီး အဖွဲ့မှ ကလေးများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး မှကြားဝင်၍ အရက်မူးနေ သည့်ယောက်ျားကို ၎င်း၏မိဘများ အိမ်သို့ ပို့လိုက်သည်။

ဒုတိယအမှုတွင် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ဝင်များသည် ရဲ နှင့် ခရိုင်အဆင့် တရားသူကြီးထံသို့ သတင်းပေးပို့ခြင်း နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းများ လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် တောင်ကြီး တွင် ထောင် (၇) နှစ် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။ ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းသည် ကျူးလွန် ခံရသူအတွက် တရားမျှတမှု ရှာဖွေပေးခဲ့သော အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုကို လေးစားခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း အမှုဖြစ်ပွားသည့်အတောအတွင်း တာဝန်ယူထားသော ရွာလူကြီး သည် မည်သည့်လှုပ်ရှားမှုမှ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းကို မကြိုက်ကြတော့ဘဲ ရွာလူကြီးအဖြစ် နောက်တစ်ကြိမ် အရွေးမခံရတော့ပါ။

စာမျက်နှာ ၆၂ သို့

လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်ခန့်မှ စ၍ အမျိုးသမီးများအတွက် အခက်အခဲများ လျော့ကျလာခဲ့သည်ဟု ဆရာမ နှောင်းပပညိုမှ မြင်သည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များမှ အသိပညာပေး သင်တန်းများရရှိထားသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ခင်ပွန်းများသည် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများအကြောင်း သိထားသောကြောင့်လည်း ပါဝင်သည်ဟု ဆရာမမှ ပြောကြားခဲ့သည်။ သင်တန်းများကို ချယ်ရီ ပုံရိပ်အဖွဲ့မှ ပေးခဲ့ပြီး ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး နှင့် မြေယာအခွင့်အရေးများ စသည့် သင်တန်းများ ပါဝင်သည့်အပြင် ကျားမ ရေးရာ နှင့် သက်ဆိုင်သော သင်တန်းများလည်း ပါဝင်သည်။ တောင်ကြီးအခြေစိုက် The Rule of Law Center သည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား အစီရင်ခံရန်အတွက် တည်ရှိနေသော ဥပဒေဆိုင်ရာယန္တရားများအကြောင်း အသိပညာပေး မြှင့်တင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှ အမျိုးသမီးများအတွက် သင်တန်း (၃) ခု ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

“ကျွန်မကြုံတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲက အမျိုးသမီးတွေ သင်တန်းတက်ဖို့ ခေါ်ရတာပဲ။ သူတို့ မိသားစုတွေက သင်တန်းတက်တာ မကြိုက်ကြဘူး၊ ပြီးတော့ သူတို့တွေ သင်တန်းတွေတက်ပြီး ရွာရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးနဲ့ လူမှုရေးကိစ္စတွေမှာ ပါဝင်တာကို လူတွေက ဝေဖန်ကြတယ်လေ။ အဲဒါကို ခံနိုင်ရည်ရှိရမယ် ကျော်လွှားနိုင်ရမယ် မိသားစုဝင်လို့ ပြောတဲ့အခါမှာ အထူးသဖြင့်တော့ သူတို့ ယောက်ျားတွေက ပြဿနာပဲ။ တစ်ခါတစ်လေ သင်တန်းတက်နေတုန်း ယောက်ျားတွေက လာခေါ်သွားတာတွေရှိတယ်။”

ဤစိန်ခေါ်မှုမှလွဲ၍ အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်မှု နှင့် ပညာရေးတိုးတက်စေရန် လှုံ့ဆော်သည့် အနေဖြင့် ဆရာမ နှောင်းပပညိုသည် သူမ၏ အင်းသား ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အမျိုးသမီး ရေးရာ အဖွဲ့ကို ထိထိရောက်ရောက် ဦးဆောင်နိုင်သည်။

ဟဲယာရွာမကျေးရွာ၊ အင်းလေးကန်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၁

ကွဲပြားခြားနားသော အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများအား ခေါင်းဆောင် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

“ကျားမ တန်းတူညီမျှရေးလို့ ဘယ်လောက်ပဲ ပြောပြော တန်းတူ မဖြစ်သေးပါ။ ဒါကိုရဖို့ ကျွန်မတို့ ကြိုးစားနေတုန်းဘဲ ရှိနေသေးတယ်။ တိုင်းရင်းသားဆိုရင်လဲ အမျိုးသားကဘဲ ဦးဆောင်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်လဲသူတို့ (အမျိုးသား)ဘဲ လုပ်တယ်။ အမျိုးသားက အိမ်ထောင်ဦးစီးလုပ်တယ်။ အမျိုးသမီးက နောက်ကလိုက်ရတယ်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် တချို့အိမ်တွေမှာ အမျိုးသမီးပဲ ဦးဆောင်တာ တွေ့ရပေမဲ့ အသိအမှတ် ပြုခြင်းမခံရဘူး။”

နောင်တုံကန်၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၁ - ကွဲပြားခြားနားသော အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများအား ခေါင်းဆောင် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဆရာမသည် အစိုးရအရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူမသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုမိုပါဝင်နိုင်ရန် နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေး တိုးတက်ရန်အတွက် အလေးအနက်ထား လုပ်ဆောင်သည်။ သူမ၏ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသမီးအများစုသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များ နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် မပါဝင်သောကြောင့် အမျိုးသားများကသာ အဓိက ဆုံးဖြတ် ချက်ချသူများ ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ ရပ်ရွာအစည်းအဝေးများတွင် ပိုမိုပါဝင်ခြင်းကြောင့် ရပ်ရွာလူထုအဆင့်တွင် အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟု ဆရာမမှ ပြောကြားခဲ့သည်။ “အခုနောက်ပိုင်း အမျိုးသား အမျိုးသမီးဆိုတာထက် လုပ်နိုင်စွမ်းနဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုဦးဆောင်နိုင်မှုတွေကိုဘဲ ကြည့်လာတော့တယ်လို့လဲ မြင်တယ်။ အရင်ကဆို ဒါတွေကိုမကြည့်ဘူး။ ကပ်နိုင်သူကိုသာ နေရာပေးကြတယ်။ အခုတော့ အစည်းအဝေးတွေမှာ အမျိုးသမီး ဆွေးနွေးတာကို အလေးထား ဆောင်ရွက်ပေးလာပါတယ်။” ထို့အပြင် အမျိုးသမီးအချို့သည် ကျေးရွာရှိ ကော်မတီများတွင် အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးသမီး ဖြစ်သောကြောင့် လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်ခန့်မှ စ၍ အစိုးရ၏ အဆင့်မြင့်သော အဆင့်များ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆရာမ မှ သတိပြုပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ အဆင့်နိမ့်သော နေရာများ၌ အမျိုးသမီးများ ပိုမိုပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးသင့်သည် ဟုလည်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ဥပမာ - မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သို့မဟုတ် ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရာထူးတွင် အမျိုးသမီးများ အလွန်ရှားပါးသည်။ နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်သည် ကျား မ ဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှရေး မဟာဗျူဟာ စီမံချက်ကို တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်သင့်သည်ဟု သူမက အကြံပြုခဲ့ သည်။

ကျား မ ဆိုင်ရာ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို ဖြေရှင်းရန် အဓိက အကျဆုံး မဟာဗျူဟာမှာ ပညာရေးကို တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆရာမမှ ရှုမြင်သည်။ သူမ၏ ရာထူးအတွက် သူမရွေးချယ် ခံရခြင်းမှာ သူမသည် သင်တန်းများတွင် တစ်စိုက်မတ်မတ် နှင့် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက် သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သူမက ယုံကြည်သည်။ သင်တန်းများတွင် အမျိုးသားများ နှင့် တန်းတူ စွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း သက်သေပြနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်းပဲ သူမ၏ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ အခြားသော အမျိုးသမီးများသည် အခြေခံ ပညာရေးကို ရနိုင်ခြင်း နှင့် သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင် စွမ်း မရှိကြပါ။ ရလဒ်အနေဖြင့် အမျိုးသမီး အများစုသည် ၎င်းတို့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကျင့်သုံးနေကြ သော ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို သတိမပြုမိကြပါ။

စာမျက်နှာ ၆၆ သို့

ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို ပုံမှန်ဟု အိမ်ထောင်စု အများစုက ရှုမြင်ကြသည်ဟု ဆရာမ က ပြောကြားသည်။ အထူးသဖြင့် သူမ ပြောပြသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် ရိုးရာမုန့်များ ရောင်းသော အသက် (၇၀) အရွယ်ရှိ အဘွားအိုတစ်ဦးသည် သူမ၏ အမျိုးသားအား တစ်နေ့လျှင် (၈၀၀၀) ကျပ် ပေးရသည်။ အကယ်၍ ထိုပမာဏကို မပေးနိုင်လျှင် အရိုက်ခံရသည်။ အသက်အရွယ် နှင့် မဆိုင်ဘဲ (ကြီးသည်ဖြစ်စေ ငယ်သည်ဖြစ်စေ) အမျိုးသမီးများကို အနိုင်ကျင့်နိုင်သည်ဟု အမျိုးသားများက ယုံကြည်နေကြသည်ကို ဆရာမက ဤဖြစ်ရပ်နှင့် ဥပမာပေး ဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မူးယစ်ဆေးကြောင့်ဖြစ်သော အကြမ်းဖက်မှုများ နှင့် လင်မယားကြား စကားများမှုများသည် သာမန်လိုပင်ဖြစ်နေကြပြီး အမျိုးသမီးများသည် မိမိတို့ အိမ်ထောင်ရေး အခြေအနေကို ပတ်ဝန်းကျင်ကို မသိစေချင်သောကြောင့် သည်းခံနေကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သူမက ရှင်းပြခဲ့သည်။

ထို့အပြင် အချို့သော အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့အပျိုပေါက်အရွယ်တွင်ပင် အိမ်ထောင်ပြုရန် စီစဉ်ခံရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆရာမက ရှင်းပြသည်။ သူမ (ဆရာမ) ၏ မိခင်သည် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် နှင့် အိမ်ထောင်ကျသဖြင့် ရုန်းကန်ခဲ့ရသည်ဟု ဆရာမက ပြောပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သူမ၏ မိခင်သည် မူလတန်းအထိသာ စာသင်ခဲ့ရသဖြင့် သူမ၏ ကလေး ငါးဦးအား ပညာသင်ပေးရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ် ထားသည်။ ဆရာမက သူမအမေ၏ ရုန်းကန်မှုများကို မျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရသည့်အတွက် သူမအလုပ်မှ တဆင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုသိရှိနားလည်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ် ထားကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။

ဆရာမသည် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးတိုးတက်ရန် နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အလေးအနက်ထား လုပ်ကိုင်သည်။ “ကျားမ တန်းတူညီမျှရေးလို့ ဘယ်လောက်ပဲ ပြောပြော တန်းတူ မဖြစ်သေးပါ။ ဒါကိုရဖို့ ကျွန်မတို့ ကြိုးစားနေတုန်းဘဲ ရှိနေသေးတယ်။ တိုင်းရင်းသားဆိုရင်လဲ အမျိုးသားကဘဲ ဦးဆောင်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်လဲသူတို့ (အမျိုးသား)ဘဲ လုပ်တယ်။ အမျိုးသားက အိမ်ထောင်ဦးစီး လုပ်တယ်။ အမျိုးသမီးက နောက်က လိုက်ရတယ်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် တချို့အိမ်တွေမှာ အမျိုးသမီးဘဲ ဦးဆောင်တာ တွေ့ရပေမဲ့ အသိအမှတ် ပြုခြင်းမခံရဘူး။”

တောင်ကြီးမြို့ ရှုခင်း၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၂

ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်လမ်းပြပုံ

“ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အမျိုးသမီးမှာက အနုပညာ မျက်စိရှိတယ်။ ဦးဆောင် လုပ်ကိုင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိကြတယ်။ ယောက်ျားက အနည်းငယ်သာ ပံ့ပိုးပေးတာပါ။ အားစိုက်ရတဲ့ စိုက်ပျိုးရေး အလုပ်မှာဆိုရင် အမျိုးသားတွေက လုပ်ကြတယ်ဆိုပေမယ့် ထွက်လာတဲ့ ကုန်ချောတွေကို အမျိုးသမီးက ဘယ်လိုလုပ်ရင် အမြတ်ရမလဲ ဆိုတာတွက်ပြီး အမျိုးသမီးက ဦးဆောင်တာတွေ့ရတယ်။”

ကျိုင်းတုံမြို့၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၂ - ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်လမ်းပြပုံ

ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်သည် အငြိမ်းစား အစိုးရ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သမဝါယမ ဦးစီးဌာနတွင် ၃၈ နှစ်ကြာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ရှမ်းပြည်နယ် ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ၏ ပြည်နယ်အလုပ်အမှုဆောင် အဖြစ်လည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင်မူ သူမသည် စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေး နှင့် ဦးဆောင်မှုအတွက် လှုံ့ဆော် အကြံပေးလျက်ရှိသည်။

ရွှေတြိဂံ ဒေသနှင့် နီးစပ်သည့် ကျိုင်းတုံမြို့၏ တမူထူးခြားသော စီးပွားရေး အခြေအနေကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်နိုင်ရန် အလားအလာများကို သူမက ဤကဲ့သို့ ပြောကြားခဲ့သည်။ “ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အမျိုးသမီးမှာက အနုပညာ မျက်စိရှိတယ်။ ဦးဆောင် လုပ်ကိုင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိကြတယ်။ ယောက်ျားက အနည်းငယ်သာ ပံ့ပိုးပေးတာပါ။ အားစိုက်ရတဲ့ စိုက်ပျိုးရေး အလုပ်မှာဆိုရင် အမျိုးသားတွေက လုပ်ကြတယ်ဆိုပေမယ့် ထွက်လာတဲ့ ကုန်ချောတွေကို အမျိုးသမီးကဘယ်လိုလုပ်ရင်အမြတ်ရမလဲဆိုတာတွက်ပြီး အမျိုးသမီးကဦးဆောင်တာတွေ့ရတယ်။” ဤကိစ္စတွင် ဆရာမက စိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သူမက လားဟူ နှင့် အာခါအမျိုးသမီးများ သည် အဝတ်အထည်၊ အိတ် နှင့် လုံချည်စသည့် ရိုးရာထုတ်ကုန်များကို ရောင်းဝယ်ရန် အတွက် ကျိုင်းတုံ၊ တာချီလိတ် နှင့် တောင်ကြီးမြို့တို့ရှိ ဈေးနှုန်းပြိုင်ဆိုင်မှုများရှိသည့် ကုန်စည်ပြပွဲများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်သည် မြို့ပေါ် နှင့် ကျေးရွာများရှိ အမျိုးသမီးများ အကြား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု စွမ်းရည်ကို ခွဲခြားပြခဲ့သည်။ သူမက မြို့ပေါ်ရှိအမျိုးသမီးများသည် ပိုမို စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းရှိပြီး လုပ်ငန်းသေးများကို ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပိုမို များပြားသည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ မြို့ပေါ်ရှိအမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာရှိအမျိုးသမီးများ အလုပ်လုပ်ရင်း ကြုံတွေ့ရသည့် တူညီသည့် စိန်ခေါ်မှုမျိုးကို မကြုံတွေ့ရပါ။ သူမသည် တိကျသော စိန်ခေါ်မှု ၃ ခုကို ဖော်ထုတ်ပြခဲ့သည်။ ကျေးရွာများရှိ အမျိုးသမီးအများစုသည် ဗမာစာကိုရော ရှမ်းစာကိုပါ တတ်မြောက်မှု မရှိကြပါ။ အမျိုးသားအများစုသည် မူးယစ်ဆေး (ယာဘ) စွဲနေသူများ ဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် အလုပ်ပိုလုပ်ကြရသည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်အလုပ်များဖြင့် အလုပ်ရှုပ်နေကြသည်။ မြို့ပေါ်ရှိ အမျိုးသမီးများသည်လည်း အမျိုးသားများ (ယာဘ) သုံးစွဲသော ဒဏ်ကို ခံရသော်လည်း ကျေးရွာရှိ အမျိုးသမီးများ ခံရသည့် အတိုင်းအတာနှင့် တူညီသလောက် မခံကြရပါ။ ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်၏ အမြင်အရ အကယ်၍ ခွဲခြားဆက်ခံမှုများ မရှိသည့် အပြင် အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများကို အခွင့်အလမ်းများ ပေးပါက အမျိုးသမီးများသည် စီးပွားရေး ကဏ္ဍတွင် “ပြည့်ဝသော စွမ်းဆောင်ရည် နှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း” ရှိသည်။

စာမျက်နှာ ၇၀ သို့

ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်၏ အဆိုအရ ပညာရေး နှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာနတွင် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ ပိုမိုများပြားကြောင်း နှင့် လက်ရှိအစိုးရလက်အောက်တွင် လွှတ်တော်၌ အမျိုးသမီးဦးရေတိုးလာသည် မှာ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အချို့သော ရှေးရိုးစွဲလူများသည် အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေး နှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် အပြည့်အဝပါဝင်နိုင်ရေးကို ကန့်သတ်ထားသည့် ရိုးရာဆိုင် ယုံကြည်မှုများကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးဆဲဖြစ်သည်ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ထုံတမ်းစဉ်လာအရ အမျိုးသမီးများ ဘုရားဂေါပက အဖြစ်ပါဝင်ရေးသည် ကန့်သတ်ချက်မရှိ ကြောင်း သူမက အလေးအနက်ထား ပြောကြားခဲ့သည်။ သူမသည် လက်ရှိ သူမ၏ ရှမ်းအသိုင်းအဝိုင်းရှိ အမျိုးသမီး ဘုရားဂေါပကနှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူမသည် ဤဥပမာကို အသုံးပြု၍ အမျိုးသမီးရော အမျိုးသားများပါ လူမှုရေးကိစ္စရပ်များကို ဦးဆောင်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအနေဖြင့် ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ဦးဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေး နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် အားကောင်းစေရန် မဟာဗျူဟာများကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ “ကျိုင်းတုံရဲ့ရှမ်းယွန်းထည်ကို ယခုဆိုရင် ပုဂံယွန်းထည်ကျောင်းမှာ သင်ခန်းစာတစ်ခုအနေနဲ့ သင်ကြားလာခဲ့တာ ခန့်မှန်း (၁၅)နှစ် လောက်ရှိခဲ့ပြီ။ ဒါကတော့ ကျွန်မ (ဒေါ်နန်းကျောက်တစ်) သမဝါယမ ဦးစီးဌာနမှာ ဝန်ထမ်းလုပ်တုန်းက သူတို့ကို လမ်းဖောက်ပေးခဲ့တာတွေကို ပြောပြတာပါ။ ဒါကမြို့ပေါ်မှာ ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းကို ပြောပြတာပါ။ အမျိုးသမီးတွေက စီးပွားရေး အပြင် ကလေးပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စလဲ လုပ်နိုင်တယ်။ စီးပွားရေးနဲ့ အိမ်မှုရေးရာ ကိစ္စတွေကို ညီမျှအောင် လုပ်နိုင်တာတွေ ရတယ်။” လက်ရှိတွင် သူမသည် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးကဏ္ဍ အတွက် ဆက်လက် လှုံ့ဆော်ဆောင်ရွက် ပေးနေပြီး အမျိုးသမီးများအား ၎င်းတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာများ တိုးတက်စေရန်အတွက် ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အားပေးသည်။

ကြေးတွင်းကုန်းကျေးရွာ ရှခင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

သုတေသီများ အဖြစ် အမျိုးသမီးများက ဦးဆောင်တာဝန်ယူခြင်း

လူထုခေါင်းဆောင်များ၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

MIID ၏ ဒေသဆိုင်ရာ မိတ်ဖက် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဤ ကျား မ ဆိုင်ရာ သုတေသနအတွက် အဓိက သုတေသီများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့အပြင် ဤ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုချင်းစီမှ အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ အားကောင်းခိုင်မာသော ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များကို ပြသနိုင်ခဲ့သည်။ တောင်ကြီး၊ ပင်းတယ၊ ညောင်ရွှေ နှင့် ကျိုင်းတုံမြို့များမှ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင် ၄ ဦးတို့ သည် သုတေသန နည်းလမ်း နှင့် ဂျန်ဒါ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခြင်း၊ သုတေသန နည်းလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ၎င်းတို့၏ သုတေသနအဖွဲ့များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခြင်း နှင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာများ မြှင့်တင်ရန် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းကို လှုံ့ဆော်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ခေါင်းဆောင်မှု နေရာများရှိ အမျိုးသမီးများ နှင့် သာမက ကျား မ ဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှရေးကို အားပေးသော အမျိုးသားများနှင့်ပါ ထိရောက်စွာ ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြသည်။ MIID ၏ သုတေသနအဖွဲ့သည် ၎င်းတို့၏ လူမျိုးစု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကျား မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ သဘောထား အမြင်ရှုထောင့်များကို နားလည် သဘောပေါက်ရန် အဓိက သတင်းပေးသူများ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းကို ဤ ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင် ၄ ဦးနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့ရာ အဆိုပါ ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင် ၄ ဦးမှ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၃ မှ ၁၆ တွင် ပိုမို အတွင်းကျ လေးနက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးခဲ့သည်။ ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင်များ၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းချုပ်များသည်လည်း ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အားကောင်းသော ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် သူတို့၏ အလုပ်ကို မီးမောင်းထိုးပြရန် ဤအပိုင်းတွင် ပါဝင်သည်။

ရပ်ရွာ လူထု ဦးဆောင်သူများ၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းချုပ်

ဒေါ်မူမူအေးသည် အသက် ၄၈ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပြီး အင်းလေး ကန်ဒေသမှ ဟဲယာရွာမကျေးရွာတွင် နေထိုင်သည်။ သူမသည် တက်ကြွသည့် လူထု ဦးဆောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး သူမ၏ အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော အိမ်လုပ် အော်ဂဲနစ် ဆပ်ပြာများ နှင့် အင်းသားရိုးရာ အဝတ်အထည်များ နှင့် အိတ်များကို ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ကိုင်စီမံနေသည်။ သူမသည် အတန်းပညာ ကိုးတန်းအထိ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် သူမသည် ရွှေအင်းလေး

အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပြီး မေတို့ကမ္ဘာ့ကွန်ယက်၏ တက်ကြွသည့် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ သူမသည် ဟဲယာရွာမကျေးရွာတွင် နေထိုင်ပြီး ထိုရွာသည် အင်းလေးကန်တစ်ဝိုက်ရှိ ကျေးရွာများအနက် အမျိုးသမီး ငွေစုအဖွဲ့များ တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားသည့် ရွာဖြစ်သည်။ သူမသည် အတန်းပညာပြီးဆုံးအောင် မသင်ယူနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ငယ်ရွယ်သော အမျိုးသမီးလေးများကို ပညာဆက်လက်သင်ယူရန် နှင့် ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် စကားပြောဆိုရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ သူမသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အမျိုးသမီးများဝင်ငွေတိုးစေရန် နှင့် အိမ်ထောင်ရှင်မများ အသုံးစရိတ် လျော့ကျစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဟဲယာရွာမ နှင့် အနီးတစ်ဝိုက်ရှိရွာများမှ အမျိုးသမီးများကို ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်း သင်တန်းကို အခမဲ့သင်တန်းပေးလျှက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် သူမသည် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ရင်ဆိုင်နေရသော အမျိုးသမီးများ နှင့် အကြမ်းဖက်မှု အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် နှုတ်အားဖြင့် အားပေး လှုံ့ဆော်ပေးသည်။ သူမသည် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ အခြားသော အမျိုးသမီး အဖွဲ့များ နှင့် အခြားသော အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိထိရောက်ရောက်ပူးပေါင်း၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ လူကုန်ကူးမှု တားဆီးတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အသိပညာပေး သင်တန်းများကို စီစဉ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကျား မ ဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်သည်။

ဒေါ်မြနန်းခင်သည် အသက် ၃၇ နှစ် ရှိပြီဖြစ်ပြီး တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ လွယ်တော ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဇလဲ ကျေးရွာဇာတိဖြစ်သည်။ သူမသည် ပါရမီ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက် (PDN) ၌ စာရင်းရေးသွင်းသူ အရာရှိအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။ သူမသည် တောင်ကြီး တက္ကသိုလ်မှ ပထဝီဝင် အထူးပြုဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။ သူမသည် ပအိုဝ်းဒေသ တစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး၊ အမျိုးသမီး ကိုယ့်အားကိုယ်ကို အဖွဲ့များ နှင့်

အသေးစားငွေချေးလုပ်ငန်း စီမံချက်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ MIID နှင့် ပြုလုပ်သော ဤ ကျား မ ဆိုင်ရာ အထူးပြု သုတေသန မှတစ်ဆင့် သူမသည် ကျား မ ဆိုင်ရာ သဘောထား အမြင်အသစ်များကို သင်ယူခဲ့ပြီး သူမ၏ အလုပ် PDN ၌ ပြန်လည်အသုံးပြုနေသည်။

ဒေါ်နန်းရှန်နန်းသည် ၄၇ နှစ် ရှိပြီဖြစ်ပြီး ကျိုင်းတုံမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ သူမသည် တောင်ကြီး တက္ကသိုလ်မှ သတ္တဗေဒ အထူးပြုဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ရရှိခဲ့သည်။ ယခုလက်ရှိအချိန်တွင် သူမသည် တောင်ကြီးမြို့၌ သူမ၏ မိသားစု နှင့် နေထိုင်ပြီး လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို စီမံလုပ်ဆောင်နေသည်။ ယခင်က သူမသည် မော်ကွမ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း၊ Braveheart ဖောင်ဒေးရှင်း နှင့် ပေါင်းကူး အပါအဝင် ကျိုင်းတုံမြို့နယ်တွင် စီမံကိန်းများ

ဆောင်ရွက် နေသော အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း ကွန်ယက်များ နှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သူမသည် အမျိုးသမီးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မြှင့်တင်ခြင်း နှင့် ရပ်ရွာလူထု၏ မြေယာအခွင့်အရေးများ အတွက် လှုံ့ဆော်ထောက်ခံခြင်းများ နှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်အားထက်သန်သည်။ သူမသည် ကျိုင်းတုံမြို့နယ်ရှိ ပလောင်၊ ရှမ်း၊ လားဟူ နှင့် အာခါ အသိုင်းအဝိုင်းများမှ မတူကွဲပြားသော စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအား စည်းရုံးလက်တွဲခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြင့် အားလုံးပါဝင်မှုကို သေချာစေပြီး ဤ ကျား မ ရေးရာ ကို အဓိကထားသည့် သုတေသနကို အပြုသဘောဆောင်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သူမသည် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအတွက် သုတေသန သင်တန်းကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ သူမသည် အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင်များအား ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာများ မြှင့်တင်ခြင်း၊ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်း နှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းခြင်း စသည်တို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျား မ ဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှမှုကို ဦးတည်၍ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေသည်။

ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးသည် ၃၆ နှစ် ရှိပြီဖြစ်ပြီး ပင်းတယမြို့နယ်မှ ဖြစ်သည်။ သူမသည် ယခုအချိန်တွင် ရွှေဓန အဖွဲ့အစည်း၌ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် နှင့် ပွဲရုံတွင် စာရေးအဖြစ်လည်း လုပ်ကိုင်နေသည်။ သူမသည် အဝေးသင် ပညာရေးမှ တစ်ဆင့် တောင်ကြီးတက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေ အထူးပြုဖြင့် ဘွဲ့ရရှိခဲ့သည်။ သူမသည် ရွှေဓန အဖွဲ့အစည်းတွင် နှစ်နှစ်ခန့်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် သူမသည် MIID အဖွဲ့ နှင့် ဤသုတေသန

ပြုလုပ်ရင်းဖြင့် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် ကျား မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိပညာပေးများ မည်ကဲ့သို့ မြှင့်တင်ရမည်ကို သင်ယူခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သူမသည် ကျား မ ရေးရာ နှင့် သုတေသနသင်တန်းများမှ သင်ယူခဲ့သည့် ကျား မ ရေးရာဆိုင်ရာ သဘောထား အယူအဆများကို သူမ၏ အလုပ်ထဲတွင် ပြန်လည် အသုံးချနိုင်သည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၃

ပညာအရည်အချင်းနှင့် မသက်ဆိုင်ပဲ အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ရမည်

“ကျွန်မတို့ ဘယ်လိုပဲ “အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း” နဲ့ “ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ အမျိုးသမီး” တို့ ပြောတဲ့အခါမှာ သူတို့က ပညာတတ်အမျိုးသမီးတွေကိုပဲ စဉ်းစားကြတယ်။ ဒါက အဆင့်သတ်မှတ်ချက် (ဘွဲ့ ဘယ်နှစ်ခုရတယ်ဆိုတာမျိုး) မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်မတို့ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် ထည့်စဉ်းစားရမယ်။ ပညာတတ်တွေအတွက်ပဲ ရည်ရွယ်ထားတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ သူတို့အတွက် သင်တန်းတွေ ဖန်တီးပေးရမယ်။ အခု လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဦးဆောင်နေတဲ့ အမျိုးသားတွေက ကျေးရွာမှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ၊ ပညာ မတတ်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေ အတွက်လည်း စဉ်းစားပေးရမယ်။ သူတို့လည်း လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတယ်။”

ယုတ်ကျေးရွာမှ ဝါးတောင်ခါးပန်း၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၃ - ပညာအရည်အချင်းနှင့် မသက်ဆိုင်ပဲ အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ရမည်

ဒေါ်မြနန်းခင်သည် တောင်ကြီးမြို့ရှိ ပါရမီ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကွန်ယက်ရှိ စာရင်းရေးသွင်းသူ အရာရှိ တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူမက ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်စေရန် အစီအစဉ်ကို ရှင်းပြခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ လူငယ်များအတွက် အဓိကထားသော စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း တစ်ခု စတင်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်းပဲ အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပိုမိုပါဝင်နိုင်မည့် သေချာတိကျသော မဟာဗျူဟာ မရှိပေ။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ပအိုဝ်းအမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ်မှ အမျိုးသား/နိုင်ငံအဆင့် အမျိုးသမီး လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးကို ရွေးချယ်ရန် စီစဉ်ပြီး ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်ကိုလည်း နွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုသည်။ ဒေါ်မြနန်းခင်၏ အဆိုအရ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ရန် လက်တွေ့ကျသော အစီအစဉ်မရှိပါ။ အမျိုးသမီးများသည် ကော်မတီဝင်များ နှင့် စာရင်းကိုင်များ အဖြစ် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ခံရသည်။ ယခုအချိန်တွင် အမျိုးသမီး ဆယ်အိမ်မှူးရာထူးအတွက် ရွေးချယ်ခြင်း ခံရသော်လည်း ရွာလူကြီးအဖြစ်ကိုမူ ဖိတ်ခေါ်ခံရခြင်း မရှိပါ။

ဒေါ်မြနန်းခင်၏ အမြင်အရ အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း တိုးတက် လာသော်လည်း ကျေးရွာအဆင့်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီးများ နှင့် အတန်းပညာမတတ်သော အမျိုးသမီးများအတွက်လည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။ သူမသည် ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်အတွင်း နိုင်ငံရေးပါတီ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကဏ္ဍ နှင့် ပညာရေး ကဏ္ဍတို့ အကြားကွဲပြားခြားနားသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသများကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ သူမသည် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကဏ္ဍတွင် အလုပ်လုပ်သည်။

သူမသည် ယခု စီမံကိန်းအတွက် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်နေစဉ် အတွင်း ပါဝင်ခဲ့သော အမျိုးသားတစ်ဦးသည် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဌာနမှ တာဝန်ရှိသူ ဖြစ်ပြီး သူက ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ပအိုဝ်းအမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ်၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းကို တက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် သူသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များကို စိတ်ပါဝင်စားလာပြီး ယခုအခါတွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် သူ၏ အလုပ်တာဝန်ကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သူက လူငယ်များကိုလည်း စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်း များတွင် ပိုမိုပါဝင်ရန် အာပေးတိုက်တွန်းသည်။

ဒေါ်မြနန်းခင်က ပညာရေးသည် အမျိုးသမီးများ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဓိက စိန်ခေါ်မှုဖြစ်သည်ဟု အလေးအနက်ထား ပြောကြားခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်မတိုင်မီက ပအိုဝ်းအမျိုးသမီး အများစုသည် အတန်းပညာ ၃ တန်း သို့မဟုတ် ၄ တန်းခန့်သာ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး တက္ကသိုလ် ဝင်တန်းအောင်ပြီး တက္ကသိုလ် တက်သည့် အမျိုးသမီးများ အလွန်ရှားပါးသည်။ သူမက ပညာရေး နှင့် ကျား မရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု အသိပညာတို့အကြား ချိတ်ဆက်နေသည်ကို အသိအမှတ်ပြုသည်။

ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (PNO) သည် ခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ၊ ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ၊ ကျားမရေးရာနှင့်ပအိုဝ်းသမိုင်းသင်တန်းများကိုဆရာဖြစ်သင်တန်းနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ ပို့ချပေးခဲ့သည်။ ပအိုဝ်းအမျိုးသမီး အဖွဲ့ချုပ်သည် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း အများအပြားနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိပြီး ယခုအချိန်တွင် ၎င်းတို့၌ အမျိုးသမီးရော အမျိုးသားများပါ ပါဝင်သည့် သတ်မှတ်ခန့်အပ်ထားသော သင်တန်းဆရာ အုပ်စုရှိပြီး ထိုသင်တန်းဆရာများ စုပေါင်း၍ ပအိုဝ်းဒေသ တစ်ခွင်လုံးရှိ လူများကို သင်တန်းပေးသည်။ ဒေါ်မြနန်းခင်၏ အဆိုအရ ထိုသင်တန်းများ တက်ရောက်ပြီးသည့်နောက် အမျိုးသမီးများသည် စကားပြောဖို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှုပိုရှိလာပြီး ၎င်းတို့ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် စွမ်းရည်များ တိုးတက်လာသည်။ အမျိုးသမီးများသည် လူကြားထဲတွင် စကားပိုမို ပြောဆိုချင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြုလုပ်ချင်သောကြောင့် သင်တန်းများ ပိုမိုတောင်းဆို ကြသည်။

အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ပိုမိုအသေးစိတ် တိကျသော အဟန့်အတားများ နှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းသောအခါ ဒေါ်မြနန်းခင်က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ “ကျွန်မတို့ဘယ်လိုပဲ ‘အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း’ နဲ့ ‘ဦးဆောင်နိုင်တဲ့အမျိုးသမီး’ တို့ ပြောတဲ့အခါမှာ သူတို့က ပညာတတ်အမျိုးသမီးတွေကိုပဲ စဉ်းစားကြတယ်။ ဒါက အဆင့်သတ်မှတ်ချက် (ဘွဲ့ ဘယ်နှစ်ခုရတယ်ဆိုတာမျိုး) မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်မတို့ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် ထည့်စဉ်းစားရမယ်။ ပညာတတ်တွေအတွက်ပဲ ရည်ရွယ်ထားတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ သူတို့အတွက် သင်တန်းတွေ ဖန်တီးပေးရမယ်။ အခု လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုဦးဆောင်နေတဲ့ အမျိုးသားတွေက ကျေးရွာမှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ၊ ပညာ မတတ်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေ အတွက်လည်း စဉ်းစားပေးရမယ်။ သူတို့လည်း လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတယ်။ အမျိုးသမီးတွေ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို လွတ်တော်ကတစ်ဆင့် တောင်းဆိုနိုင်ဖို့အတွက် သူတို့ကို စနစ်တကျ ပံ့ပိုးပေးဖို့လည်း လိုအပ်တယ်။”

ပင်းတယတောင်ခြေမှ ရှုခင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၄

ပညာရေး နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ရောက်သော အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထားများ

“အမျိုးသမီးတွေက အခြားအမျိုးသမီးကို ခွဲခြားဆန့်ကျင်ကြတယ်။ သူတို့က “ဒါက အမျိုးသားအလုပ်” လို့ပြောတယ်။ ကျေးရွာ အစည်းအဝေးတွေမှာ စကားထပြောတဲ့ အမျိုးသမီးကို အခြား အမျိုးသမီးတွေက အတင်းပြောကြတယ်။ “ဒီ မိန်းမ တော်တော်စွာတာပဲ” လို့ ပြောကြတယ်။ အစည်းအဝေး ပြီးသွားရင်တောင်မှ အဲဒီအစည်းအဝေးမှာ ထင်မြင်ချက်ပေးပြီး စကားထပြောတဲ့ အမျိုးသမီးကို ဆက်ပြီး ဝေဖန်တယ်၊ အတင်းပြောတယ်။ ဆိုတော့ အမျိုးသမီးတွေက အစည်းအဝေးတွေမှာ တစ်ခါလောက်ပဲ ပြောပြီး နောက်မပြောတော့ဘူး။”

ပင်းတယမြို့ရှုခင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၄ - ပညာရေးနှင့် ရုပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ရောက်သော အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထားများ

ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးသည် ပင်းတယမြို့နယ်ရှိ ရွှေခန အဖွဲ့အစည်းတွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ ရုပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် မပါဝင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ပညာမတတ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ ခနဒေသရှိ အမျိုးသမီး အများစု၏ အမြင့်ဆုံး ပညာအရည်အချင်းမှာ ၄ တန်း ဖြစ်သည်ဟု သူမက မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် သူတို့သည် ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ပြီး အစည်းအဝေးများ တက်ရောက်ပါက သူတို့စာရေးရန် လိုမည်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ သူတို့သည် လူကြားထဲ စကားပြောဆိုရန် နှင့် ရုပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ချက်ပေးရမည်ကိုလည်း ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ ထို့အပြင် သူတို့သည် ဘာသာရေးနှင့် ဆက်စပ်သော ပွဲလမ်းသဘင် အခမ်းအနားများအတွက် အလှူငွေကောက်ခံရန် တာဝန်လည်း မခံခြင်ကြပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပိုက်ဆံကောက်ခံရမည်ကို အားနာ/ရှက် သည့်အပြင် အလှူငွေများကို စာရင်းရေးသွင်းရန်လည်း တာဝန်မခံချင်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးက လွန်ခဲ့သည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း မိဘအချို့သည် သူတို့၏ကလေးများ ပညာရေးကို စတင်အာရုံစိုက်လာကြပြီး အချို့အမျိုးသမီးများသည် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာမေးပွဲအောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူတို့သည် ကျောင်းဆရာ သို့မဟုတ် သူနာပြု ဖြစ်လာစေရန် တိုက်တွန်းခံကြရသည်။ အချို့သော တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီးသည့် အမျိုးသမီး အချို့သည် မန္တလေး၊ တောင်ကြီး၊ ပင်းတယ နှင့် ရန်ကုန်မြို့တို့၌ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြသည်ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မိဘ အများစုသည် ၎င်းတို့၏ ပညာတတ် သားသမီးများကို ကျောင်းဆရာမ ဖြစ်လာစေချင်ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာ/ဆရာမများသည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် လေးစားခံရသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထားသည် ၎င်းတို့ ရုပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်မှုအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်ကြောင်း ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးမှ မှတ်ချက်ချသည်။ သူမသည် အမျိုးသမီးများ ရုပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် မပါဝင်ချင်ကြောင်း သတိပြုခဲ့မိသည်။ “အမျိုးသမီးတွေက “အမျိုးသားတွေပဲ ဦးဆောင်ခိုင်းလိုက်တယ်”။ အမျိုးသမီးတွေက မဝေဖန်ဘူး (သို့မဟုတ်) မဆွေးနွေးဘူး (သို့မဟုတ်) အကြံဉာဏ်မပေးဘူး။ သူတို့က အမျိုးသားတွေကိုပဲ ဦးဆောင်တဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ယူခိုင်းပြီး မပါဝင်ချင်ကြဘူး”။ ရလဒ်အနေဖြင့် အမျိုးသားများသာလျှင် ကျေးရွာကော်မတီများတွင် တာဝန်ယူပြီး အမျိုးသမီး အဖွဲ့ဝင်ပါ လျှင်လည်း စာရင်းကိုင်သာဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော အခြား အမျိုးသမီးများကိုလည်း အားပေးခြင်း မပြုဟု ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးက ပြောကြားခဲ့သည်။ “အမျိုးသမီးတွေက အခြားအမျိုးသမီးကို ခွဲခြားဆန့်ကျင်ကြတယ်။ သူတို့က “ဒါက အမျိုးသားအလုပ်” လို့ပြောတယ်။ ကျေးရွာ အစည်းအဝေးတွေမှာ စကားထပြောတဲ့ အမျိုးသမီးကို အခြား အမျိုးသမီးတွေက အတင်းပြောကြတယ်။ “ဒီ မိန်းမ တော်တော်စွာတာပဲ” လို့ ပြောကြတယ်။ အစည်းအဝေး ပြီးသွားရင်တောင်မှ အဲဒီအစည်းအဝေးမှာ ထင်မြင်ချက်ပေးပြီး စကားထပြောတဲ့ အမျိုးသမီးကို ဆက်ပြီး ဝေဖန်တယ်၊ အတင်းပြောတယ်။ ဆိုတော့ အမျိုးသမီးတွေက အစည်းအဝေးတွေမှာ တစ်ခါလောက်ပဲ ပြောပြီး နောက်မပြောတော့ဘူး။”

သို့သော်လည်း ခန့် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် သူမ၏ အလုပ် နှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ခြင်း မခံရကြောင်း ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးမှ ပြောကြားခဲ့သည်။ သူမက သူမသည် ပင်းတယမြို့ပေါ်မှ လာသောကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ သူမသည် ကျေးရွာများအတွင်း အလုပ်လုပ်နေသည့် အချိန်အတွင်း အမျိုးသားများရော အမျိုးသမီးများပါ သူမကို လေးစားကြသည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ သူမသည် ရွာသားများကို ကဏ္ဍစုံတွင် ကူညီပေးခဲ့သည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ ကလေးများအတွက် ပညာရေး နှင့် ကျန်းမာရေး နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များပေးခဲ့သည်။ သူမက ကျေးရွာ နှင့် မြို့ပေါ်ရှိ လူနေမှု ပုံစံအကြား နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ၏ ကွဲပြားခြားနားမှုများ ကိုရှင်းလင်းပြခဲ့သည်။ ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော အမျိုးသမီးများသည် မြို့ပေါ်တွင်နေထိုင်သော အမျိုးသမီးများထက် ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းသော ဝေဖန်မှုများ ခံရသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ပိုမို တွန့်ဆုတ်ကြသည်။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ ဦးဆောင်သူတစ်ဦးအနေဖြင့် ဒေါ်မြစန္ဒာစိုး ကြုံတွေ့ရသော အဓိက အခက်အခဲမှာ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အမျိုးသမီးများကို ခေါ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ သူမ၏ ဗျူဟာတစ်ခုမှာ သင်တန်းသို့ အမျိုးသမီးနှစ်ဦးတွဲ၍ တက်စေပြီး၊ ၎င်းတို့အနက် တစ်ဦးက ဗမာစာ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် တတ်မြောက်သူဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဦးမှာ ဗမာစာ သိပ်မကျွမ်းကျင်သူ ဟူ၍ အတူအတွဲ၍ တက်စေပါသည်။ သူမသည် လက်ဖက်ခြံ နှင့် ကော်ဖီခြံများသို့ အပြန်အလှန် လေ့လာရေးခရီးစဉ်လည်း ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ ပါဝင်သူများသည် မတူညီသော ကျေးရွာများသို့ ခရီးသွားရပြီး လူသစ်များနှင့် တွေ့ဆုံစကားပြော လေ့ကျင့်နိုင်သည့်အပြင် အတွေ့အကြုံအသစ်များလည်း ရရှိခဲ့သည်။ ဒေါ်မြစန္ဒာစိုးသည် အမျိုးသမီးများ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် ဆက်လက်အားပေးနေသည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် စကားထွက်ပြောရန်လည်း တိုက်တွန်းနေသည်။

ကြေးတွင်းကုန်းရွာမှ တောင်ခါးပန်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၅

ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်အမျိုးသမီးများ၏ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ခြင်း

“အမျိုးသမီးများသည် ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်း အခြားအမျိုးသမီးများကို ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အဖြစ် သို့မဟုတ် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် အခြားသူများ၏ ထင်မြင်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီး များသည် မိမိကိုယ်ကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်းလည်း မရှိကြပါ။”

သပြေပင်ကျေးရွာ၊ အင်းလေးကန်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၅ - ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသမီးများ၏ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ခြင်း

ဒေါ်မူမူအေးသည် ရွှေအင်းလေးအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်ပြီး အင်းသား လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှ အမျိုးသမီးများကို ကိုယ်စားပြုသော မေတို့ကမ္ဘာ့ကွန်ယက်၏ ညောင်ရွှေ မြို့နယ်ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် သူမသည် အမျိုးမျိုးသော ကျား မ အခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုများကို ကြုံတွေ့ ရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့အပြင် သူမသည် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ နှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို စီစဉ်ပေးပြီး ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည်။ သူမသည် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ထားပြီး သူမ၏ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းဖြစ်သော လက်မှုပစ္စည်းများ နှင့် အိမ်လုပ်ဆပ်ပြာများ ရောင်းချခြင်းကို ခန့်ခွဲပေးသည်။

သူမ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ရန်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာများကို မြှင့်တင်ရန် နှင့် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ စကားပြောရဲလာစေရန် စွမ်းဆောင်ပေးရန်တို့ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် ရွှေအင်းလေးအဖွဲ့သည် ချယ်ရီပုံရိပ် အဖွဲ့၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း ကွန်ယက် နှင့် တောင်ကြီးမြို့ရှိ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးစင်တာ (the Rule of Law Center) တို့နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။ အကယ်၍ အမျိုးသမီးများ သင်တန်းများသို့ ပိုမိုတက်ရောက်လျှင် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ယုံကြည်မှုများ ပိုမိုရရှိလာလိမ့်မည်ဟု သူမက ယုံကြည်သည်။

ဒေါ်မူမူအေး၏ ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတားအဆီးများ၏ အဓိကအချက်သည် အမျိုးသမီးများ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု နှင့် ဗဟုသုတ မရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ၂၀၁၀ ခုနှစ် မတိုင်ခင်က ကျေးရွာအစည်းအဝေးများတွင် အမျိုးသမီးများသည် လာရောက်ထိုင်ပြီး နားထောင်ရုံသာရှိ၍ အမျိုးသားများကို လုံးဝပြန်မပြောခဲ့ကြ ပါ။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင်မူ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများက ခေါင်းဆောင်မှု နှင့် ကျား မ ရေးရာသင်တန်းများကို စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် အမျိုးသမီးများ ဗဟုသုတများ ပိုမိုရရှိလာပြီး အစည်းအဝေးများ၌ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များကို တက်ကြွစွာ စတင်ဆွေးနွေးလာနိုင်ကြသည်။ ယခုအချိန်တွင်မူ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များ၌ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးက လက်ခံလာကြသည်ကို သူမက သတိပြုမိခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ယခုအခါတွင် အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကော်မတီများတွင် ဝင်ရောက်တာဝန်ယူနေကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့ကျေးရွာများရှိ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များတွင်လည်း အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။

စာမျက်နှာ ၈၆ သို့

ဒေါ်မူမူအေး၏ အဆိုအရ အမျိုးသမီးများအတွက် အခြားစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုမှာ ၎င်းတို့သည် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်ခြင်းကို ဥပမာအဖြစ် မတွေ့ရသေးခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီး ရာအိမ်မှူးသာလျှင် ရှိပြီး ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးမရှိပါ။ ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်း အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခြင်း မရှိသည့်အပေါ် သူမက “အမျိုးသမီးများသည် ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်း အခြားအမျိုးသမီးများကို ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အဖြစ် သို့မဟုတ် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် အခြားသူများ၏ ထင်မြင်ချက်/ သဘောထားများ နှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် မိမိကိုယ်ကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်းလည်း မရှိကြပါ” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ကျား မ အခြေပြုအကြမ်းဖက်ခြင်း ခံရသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် ဒေါ်မူမူအေးအလုပ်၏ အဓိကကျသော အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သူမသည် မုဒိန်းမှု နှင့် လူကုန်ကူးမှု များတွင် ခံရသူများဘက်က အမှန်တရားကို ရှာဖွေရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။ ဥပမာ သူမသည် အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦး လွိုင်ကော်မှ ရန်ကုန်သို့ ဘတ်စ်ကား နှင့် ခရီးထွက်လာသည့်အချိန်တွင် လူကုန်ကူးခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးခဲ့သည်။ သူမသည် ဟဲယာရွာမမှ သက်ငယ် မုဒိန်းမှုတွင် တရားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းခံရရန်လည်း အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ကို ကူညီပေးခဲ့သည်။ ခရိုင်တရားသူကြီးကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား တရားဥပဒေနှင့် အညီ တရားစွဲဆိုရန် အမိအရ တိုက်တွန်းသော အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဒေါ်မူမူအေးတို့၏ မဆုတ်မနစ်ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် တရားစွဲဆို ခံခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်မူမူအေးသည် အစိုးရ အရာရှိများ နှင့် ဥပဒေ အရာရှိများ ကြားဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပေးရန် နှင့် စကားပြောဆိုရန် ယုံကြည်မှု ရှိသည်။

သူမ၏ ပညာအရည်အချင်းသည် အကန့်အသတ် ရှိသော်လည်း ဒေါ်မူမူအေးသည် အင်းသား အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ရန်အတွက် ယုံကြည်မှုရှိသည်။ “ ကျွန်မက ဘွဲ့ရ တစ်ယောက်မဟုတ်ပါဘူး ဒါပေမယ့် သင်တန်းတွေ အများကြီးတက်ခဲ့တယ်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှာ ကျွန်မ လစာလုံးဝ မရခဲ့ဘူး။ ဆိုတော့ ကျွန်မရဲ့ ရက်ကန်းစင်ကို အင်းလေးကနေ ညောင်ရွှေက ရွှေအင်းလေး ရုံးကို သယ်လာတယ်။ ကျွန်မ ရက်ကန်းရက်ပြီး ရလာတဲ့အိတ်တွေကို ဈေးမှာရောင်းတယ်။ ကျွန်မက စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ကွန်ပျူတာဘယ်လိုသုံးသလဲ ကျွန်မသင်ခဲ့တယ်။ လူတွေက မေးတယ် “ဘာလို့ ကွန်ပျူတာသုံးတတ်အောင် သင်နေတာလဲတဲ့” ကျွန်မက အသက်ကြီးနေပြီပေါ့။ လူတွေက ကျွန်မကို အများကြီး ဝေဖန်ခဲ့ကြတယ်။ အခုတော့ ကျွန်မ လစာရပြီ ပြီးတော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးမြို့တွေသွားတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မ NGO အလုပ်တွေလုပ်ပြီး သင်တန်းတွေလည်း အများကြီး တက်တယ်”

ဒေါ်မူမူအေးသည် အခြားသော အမျိုးသမီးငယ်များကို တိုက်တွန်းအားပေးရန်အတွက် သူမ၏ အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေပေးသည်။ သူမက သမီးမိန်းကလေး၏ ပညာရေး နှင့် ပတ်သက်၍ မိဘများ၏ ထင်မြင်ချက် နှင့် အတွေးအခေါ်ကို ပြောင်းလဲချင်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ မိဘများသည် သားယောက်ျားလေးကို ပိုမို မျက်နှာသာပေး၍ အခွင့်အလမ်းများလည်း ပိုပေးသည်။ ထို့ကြောင့် သူမသည် အမျိုးသမီးများ ၎င်းတို့၏ ပညာရေးကို ဆက်လက်သင်ယူရန် နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ ဒေါ်မူမူအေးသည် ထိရောက်သော ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူမသည် အင်းသား အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ကျား မ ဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှမှုအတွက် အသိပညာပေးမှုများ မြှင့်တင်ရန် ကြိုးစားနေသည်။

အင်းလေးကန်အတွင်းမှ တံငါတစ်ဦး၊ အင်းလေးကန်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၆

ခေါင်းဆောင်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားများ နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထား ပြောင်းလဲခြင်း

“အဓိက ပြဿနာက အမျိုးသားတွေပဲ အမျိုးသမီးတွေမဟုတ်ဘူး။ အမျိုးသမီးတွေ သင်တန်းလာတက်ဖို့ ကျွန်မ လွယ်လွယ်ကူကူ စည်းရုံးလို့ရတယ်။ တကယ်တော့ ကျွန်မ တို့ အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား (အမြင်) ကို အရင်ဆုံးပြောင်းဖို့လိုတယ်။ အကယ်၍ အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား မပြောင်းလဲဘူးဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေက သင်တန်းလာကို ခဏပဲလာပြီး ရေရှည်တော့ ပြောင်းလဲမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား ပြောင်းမှကိုရမယ်”

နောင်ရှဲ့န်ကျေးရွာ၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု ၁၆ - ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ သဘောထား ပြောင်းလဲခြင်း

ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းသည် ကျိုင်းတုံမြို့နယ် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှ ဦးဆောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူမသည် ကျိုင်းတုံဒေသရှိ မော်ကွမ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း အပါအဝင် Braveheart ဖောင်ဒေးရှင်း နှင့် ပေါင်းကူး အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပူးပေါင်း၍ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အတွက် အခွင့်အရေးများ၊ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ နှင့် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများအတွက် လှုံ့ဆော် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ သူမသည် ရှမ်း၊ အာခါ၊ လားဟူ နှင့် ပလောင် အသိုင်းအဝိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာများ တိုးမြှင့်ရန်အတွက် အသေးစား ငွေချေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များစွာတွင်လည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်မှုမရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောကြားရာတွင် အမျိုးသမီးအများစုသည် ကျေးရွာအုပ်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားကြီးစိုးသည့် ဝါဒကို လက်ခံထားကြသည်ဟု ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းမှ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်အပြင်ဘက်ထွက် အလုပ် မလုပ်သင့်သည့်အပြင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အထူးသဖြင့် ရွာလူကြီးရာထူးကို မယူသင့်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ ရွာလူကြီးအလုပ်သည် အမျိုးသား/ ယောက်ျားများအလုပ်ဟု ၎င်းတို့ (အမျိုးသမီးများ) က ယုံကြည်ထားကြသည်။ “အမျိုးသားတွေက အမျိုးသမီးတွေအတွက် နေရာတစ်ခု ဖန်တီးပေးရမယ်လို့ ဘယ်တော့မှ မတွေ့ဘူး။ အမျိုးသမီးတွေကလည်း အတူတူပဲ သူတို့အတွက် သူတို့ဘယ်တော့မှ မတွေ့ကြဘူး။ သူတို့က ရပ်ရေး ရွာရေးကိစ္စတွေမှာ သူတို့ပါဝင်ဖို့ မလိုဘူးလို့ပဲ တွေးကြတယ်” ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။

အကျိုးရလဒ် အနေဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်ဦးစီးများ မဖြစ်ကြပါ။ သို့သော် ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းအနေဖြင့် ယောက်ျားများကိုသာ မှီခိုအားထားသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ထား ကြသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ “ရှင်တို့ ယောက်ျားတွေ သေသွားရင် ဝင်ငွေရဖို့ ဘာလုပ်မှာလည်း” ဟု မေးမြန်းခဲ့သည်။ ထိုအခါတွင်မှ အမျိုးသမီးများသည် ဝင်ငွေရှာဖွေခြင်း နှင့် ၎င်းတို့ အသုံးပြုနိုင်သော ကျွမ်းကျင်မှုများကို စတင်စဉ်းစားလာကြသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းမှ အမျိုးသမီးများ ကြုံတွေ့နေရသော ဘုံအခက်အခဲများကို ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းမှ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများကို ထောက်ပံ့ရန်အတွက် နယ်စပ်များတွင် သို့မဟုတ် ထိုင်း သို့မဟုတ် တရုတ်နိုင်ငံများသို့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ၎င်းတို့၏ ခင်ပွန်းများသည် မူးယစ်ဆေး နှင့် အရက်စွဲနေကြပြီး ဝင်ငွေမရှာနိုင်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူမသည် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု နှင့် ကျား မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ အကြားဆက်နွယ်မှုကိုလည်း ရှင်းပြခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးများ ၎င်းတို့ရွာများမှ ထွက်ခွာပြီး နယ်စပ်များတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် တွန်းအားပေးသည့်အပြင် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကလေးများကိုပါ ၎င်းတို့နှင့် အလုပ်လုပ်ရန် ခေါ်သွားခြင်းများရှိသည်။ ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းက ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် မိခင်များသည် ၎င်းတို့ကလေးများကို ကာကွယ်ချင်သော်လည်း နေ့ရော ညပါ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရသည့် သူတို့အဖို့ ခက်ခဲသည့် အကြောင်းကိုလည်း ပြောကြားခဲ့သည်။ နယ်စပ်တွင် အလုပ်လုပ်သည့် အမျိုးသမီးအများစုသည် သူတို့၏ မိဘများ နှင့် အဘိုးအဘွားများထံ ပိုက်ဆံပြန်ပို့ကြသည်ဟု သူမက ရှင်းပြခဲ့သည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့ခင်ပွန်းများ ပိုက်ဆံရသွားလျှင် မူးယစ်ဆေး နှင့် အရက်များ ထပ်ဝယ်ခြင်းကြောင့် မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲမှုများ နှင့် အကြမ်းဖက်မှု သံသရာ ဆက်လက်လည်နေသည်။

ဤကိစ္စရပ်များကို တိုက်ဖျက်ရန် ဒေါ်နန်းရှန်နွန်းသည် အမျိုးသမီးများ နှင့် အမျိုးသားများအတွက် သင်တန်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဗျူဟာအသစ်များကိုလည်း အမြဲတမ်းတီထွင်နေသည်။ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးသည့် သင်တန်းများတွင် လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများ၊ အလုပ်သမား အခွင့်အရေးများ နှင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ ပါဝင်သည်။ သူမက အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် အမျိုးသမီး စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များကို သတ်မှတ်နိုင်သည့်အခါတွင် သင်တန်းများ သည် ပိုမိုထိရောက်သည်ဟု အလေးအနက်ထား ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၎င်းစံပြုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်ခြင်းကို လက်ခံမြှင့်တင်ပေးသော သဘောထားများကိုလည်း လက်ခံကျင့်သုံး လာစေသည်။

သင်တန်းများကို မဟာဗျူဟာကျကျ ရေးဆွဲနိုင်ရန် အတွက် ဒေါ်နန်းရှန်နွန်း မှတ်သားစဉ်းစားထားသည့် အချက်နှစ်ချက်ရှိသည်။ (က) လူထုထဲသို့ အမျိုးသမီးများ ထွက်ပေါ်လာရန် နှင့် သင်တန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသမီးများအား ယုံကြည်မှုပေးအပ်ခြင်း နှင့် (ခ) နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အသစ်များကို အမျိုးသမီးများ သင်ယူနိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ သင်တန်းသည် များစွာသော အမျိုးသမီးများအတွက် စိတ်ကူးသစ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး တစ်ဦးချင်းစီတွင် ကျွမ်းကျင်မှု အမျိုးမျိုးရှိသောကြောင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ဒေါ်နန်းရှန်နွန်း၏ အဆိုအရ “အဓိက ပြဿနာက အမျိုးသားတွေပဲ အမျိုးသမီးတွေမဟုတ်ဘူး။ အမျိုးသမီးတွေ သင်တန်းလာတက်ဖို့ ကျွန်မ လွယ်လွယ်ကူကူ စည်းရုံးလို့ရတယ်။ တကယ်တော့ ကျွန်မ တို့ အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား (အမြင်) ကို အရင်ဆုံးပြောင်းဖို့လိုတယ်။ အကယ်၍ အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား မပြောင်းလဲဘူးဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေက သင်တန်းလာကို ခဏပဲလာပြီး ရေရှည်တော့ ပြောင်းလဲမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထား ပြောင်းမှကိုရမယ်”။ သူမသည် ကျိုင်းတုံရှိ ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အမျိုးသမီးများ နှင့် ပူးပေါင်း၍ အမျိုးသမီးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာများကို မြှင့်တင်ရန် နှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးရန်အတွက် ကွန်ယက်တစ်ခု ဖန်တီးရန် တစ်စိုက်မတ်မတ်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

လွယ်မွေတောင်မှ ရှုခင်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉

MYANMAR
INSTITUTE
FOR INTEGRATED
DEVELOPMENT

IDRC | CRDI

International Development Research Centre
Centre de recherches pour le développement international

Canada